

Vaduguns

Otrdiena ● 2023. gada 4. aprīlis

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Buļbu desa

2.

Foto - E.Gabranovs

Novēl veselīgi putroties

Balvu sākumskolā. "Lai veicas olu kaujās un vairāk ēdiet putras!" novēl meistare Vija Kuļša. Viņas vadībā bērni pārliecinājās, ka zemnieku saimniecībā "Kotiņi" ražotie graudi, taustoties ar rociņām, ne tikai nomierina, bet ir arī dzīvs produkts.

Edgars Gabranovs

Pagājušajā nedēļas nogalē visā Latvijā, tostarp Balvu novadā, pasākumā "Satiec savu meistarū", ikviens interesentam bija iespēja iepazīt un apgūt dažadas prasmes, kas nereti saglabātas un pārmantotas no paaudzes paaudzē. Jāsecina, ka jautras, turklāt garšīgas un veselīgas nodarbibas aizvadīja Balvu sākumskolas audzēkņi meistares Vajas Kuļšas vadībā, apgūstot pērļu grūbu putras vārišanas iemaņas.

Balvu sākumskolas vizuālās mākslas skolotāja Iveta Gabrāne, kura koordinē Latvijas Nacionālā kultūras centra organizēto pasākumu "Satiec savu meistarū" mūspusē, priečajās, ka katru gadu aktivitātēs iesaistās arvien vairāk skolu: "Ja sākotnēji tā bija Baltinavas vidusskola, tad vēlāk pievienojās arī Tilža. Šodien Balvu sākumskolā bērni apgūst putras vārišanas prasmes, bet Balvu Mākslas skolā darbojas filcešanas un svilpavnieku darbnīcas. Tāpat Balvu sākumskolā, Balvu Mūzikas skolā un Baltinavas vidusskolā bērni iepazīst tradicionālo muzicēšanu, kā arī neizpaliks citi pasākumi." I.Gabrāne nešaubās, ka šādās aktivitātēs ir jāiesaista iespējamība daudz skolu: "Kāpēc? Par meistarū vienā dienā nekļūst. Skolēniem ir unikāla iespēja uzdot viņiem interesējošus jautājumus." Taujāta, kādu prasmi vēlētos apgūt, Iveta atjokoja, ka lidošanu, lai ātrāk nokļūtu no vienas vietas otrā. Nopietni

runājot, I.Gabrāne pat aizdomājās, – ko viņa neprot? "Protams, ir lietas, kuras neprotu darīt, piemēram, celtniecībā," viņa piebilda. Spriežot par Lieldienām, pedagoģe viennozīmīgi atzīst, ka svētku galā jābūt olām, maizei, sālim un sviestam. Skolotāja neslēpj, ka viņas olu kauju rezultāti ik gadu pasliktinās, jo bērni izaug un konkurence paliek arvien spēcīgāka. "Nepalieciet mājās un iesaistieties visos procesos. Esiet veseli!" novēl Iveta Gabrāne.

Pērļu grūbu putras vārišanas meistare Vija Kuļša, lūgta atklāt, kā jūtas, strādājot kopā ar bērniem, atzina, ka neizpalicis satraukums: "Pēdējo reizi klases priekšā stāvēju pirms 20 gadiem. Gribas visu pastāstīt vienkāršāk, lai bērni ne tikai saprot, par ko ir stāsts, bet ir arī ieinteresēti apgūtās prasmes vēlāk izmantot. Priecē, ka lielākajai daļai bija patiesa interese." Spriežot, kāds ir labas un gardas putras noslēpums, V.Kuļša smaidot pavēsti, ka noteikti jāizvēlas zemnieku saimniecības "Kotini" produkcija: "Izvēlieties pērļu grūbiņas vai, piemēram, mūsu jauno produktu – speltas grūbas (zeltu, sudrabu vai bronzu). Kas ir slinkā putra? Ieberiet katlā vajadzīgo daudzumu putraim, sirdsmieram apmaišiet un ļaujiet putrai uz lēnas uguntiņas briest. Nestāviet un nemaisiet, tāpēc jau tā ir slinkā putra. Pēc tam pievienojet klāt sviestiņu, kā jau visām putrām. Ne velti krievu valodā ir teiciens: "Maslom kašu neizportīt" (ar sviestu putru nesabojāt – no aut.)." Meistare nešaubās, ka Lieldienām piestāv jebkura veida putra, un novēl veselīgi putroties.

Īszinās

kursam. Pieteikumu iespējams iesniegt līdz 30.aprīlim.

Darba laiks Lieldienās

Pirms Lieldienām Balvu novada administrācija, pilsētas un pagastu pārvaldes strādās no plkst. 8.30 līdz 12.30 (saīsinātā darba diena). Balvu Sporta skolas peldbaseins 7. un 10.aprīlī būs SLĒGTS, bet 8.aprīlī strādās no plkst. 09.00 līdz 22.00, bet 9.aprīlī no plkst. 14.00 līdz 22.00.

Nākamie laikraksta "Vaduguns" numuri iznāks 6. un 14.aprīlī.

● "Jēzus nešķiro nevienu no mums..."
Saruna ar mācītāju un cietuma kapelānu

● Gaisma, mīlestība un saule
Saruna ar dzejnieci

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Ik pa laikam, ieraugot internetā kādu acīm tīkamu ēdienai recepti, jādomā arī par vēderu. Uzskricelēju recepti uz papīra lapiņas vai nofotografēju telefonā, taču tās pazūd citu lapiņu un bilžu jūklī līdz ar vēlēšanos izmēģināt ēdienu gatavot. Jo aatrāk un ērtāk ir nopirkt veikalā! Tādēļ apbrīnoju sievietes, kuras ne tikai ikdienā vāra, cep un šmorē, bet arī konservē ziemai, piepildot pagrabu plauktus ar kārdinoša izskata burciņām, kurās gozējas marinēti gurķi, tomātiņi vai baraviciņas.

Pēdējo divu nedēļu laikā esmu piedalījusies divos ar ēdienu saistītos pasākumos – pagasta vietējo saimnieču konservējumu izstādē-degustācijā un kartupeļu desu taisišanas meistardarbnīcā. Un atkal apbrīnojuši saimnieču varēšanu. Kaut arī reizēm sievas pasūdzas, ka beigu galā tos konservus nemaz nevar apēst. Bet, ko padarīsi, ja raža ienākusies un rokas pašas prasās darboties.

Toties droši varu apgalvot, ka mammas vai vecmammās gatavotais ēdiens paliks kā gaiša piemiņa par pašu tā gatavotāju. Tukšajos sociālisma laikos Lieldienās krāsojām ne tikai olas, mājas tika vārīta aukstā gaļa, ceptas kotlettes, plāceņi un cepumi, tādi ar rievotām virsiņām, ko izspieda caur galasmašīnu ar tai pieriktētu formiņu. Vēl tagad atmiņās redzu to gatavotājas. Šo ēdienu garša stāv mutē. Tā ir bērnības garša, – ne ar ko neaizvietojama un nesalidzināma. Lai jums saulainas, raibas un garšīgas Lieldienas kopā ar mīlajiem!

Latvijā

Izsludina ārkārtējo situāciju mizgraužu dēļ.

No 1.aprīļa līdz 30. jūnijam Zemkopības ministrija izsludinājusi ārkārtējo situāciju 32 novadu 230 pagastos egļu astoņzobu mizgraužu bojājumu ierobežošanai un mizgraužu aktivitātēs samazināšanai, tostarp feromonu slazdu izvietošanai. Šajā laika posmā noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi un aizsardzības pasākumi vērtīgajās egļu mežaudzēs sadarbībā ar Latvijas Valsts meža dienestu un Latvijas Valsts Mežzinātnes institūta "Silava" ekspertiem un citiem iesaistītajiem. Mizgraužu bojāto egļu audžu platība 2022.gadā palielinājusies vairākas reizes, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Pēdējo gadu klimatiskie apstākļi radījuši labvēligus nosacījumus egļu mizgrauža savairošanās uzliesmojumam. Tas ir meža bīstamākais kaiteklis ne tikai Latvijā, bet arī Eiropas mērogā. Tas nodara vairāk posta nekā visi kaitēkļi kopā.

Valsts augstākajām amatpersonām algas vēl augs. Atbilstoši Saeimas lēmumam par vidējā termiņa budžetu, politiķiem un valsts augstākajām amatpersonām nākamgad algas augs vēl par 239–470 eiro. Atbilstoši minētajiem aprēķiniem, Valsts prezidentam, Ministru prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam un Augstākās tiesas priekšsēdētājam alga no šogad noteiktajiem 7962 eiro nākamgad palielinās līdz 8440 eiro. Ģenerālprokurora alga no 7621 eiro palielinās līdz 8078 eiro, ministru alga – no 7052 eiro līdz 7475 eiro, bet Saeimas deputātu alga pieauga no 3981 šogad līdz 4320 eiro nākamajā gadā. Ziņojums par atalgojuma reformas izvērtējuma rezultātiem valdībai Saeimā jāiesniedz līdz šī gada 15.aprīlim.

Plaviņu hidroelektrostacijas (HES) aizvaru atvēršana pulcē daudz interesentu. Rēto notikumu klātienē bija ieradušies apskatīt vairāk nekā simt cilvēku, tanī skaitā ģimenes ar bērniem. Interesenti galvenokārt pulcējās Daugavas labajā krastā, lai jūsmotu par lielā ūdens daudzuma gāšanos caur aizvariem un iemūžinātu to fotoattēlos. Ūdens plūda pa diviem aizvariem. Aizvari tiek pacelti tādēļ, ka pietece pārsniedz hidroagregātu caurplūdes iespējas un ūdens, ko nevar izmantot elektroenerģijas ražošanai, tiek pārvadīts pār pārgāzni, lai novērstu hidromezgla pārplūšanas riskus. Cik ilgi aizvari būs atvērti, atkarīgs no ūdens pieteces upē, ko savukārt nosaka ūdens apjoms, kas atrodas upē ārpus Latvijas teritorijas.

(Ziņas no www.tvnet.lv, www.apollo.lv)

Satiec savu meistarū Baltinavā taisa buļbu desas

Meistardarbīcas komanda.

Buļbu desu taisišanā Baltinavā piedalījās ne tikai muzeja darbinieces, vietējās saimnieces no Baltinavas un Briežuciema un skolēni, bet arī divas sievas – Liga un Inga – no Salnavas un Vilāniem. Foto vidū – meistarīklases vadītāja Anita Sarkane no Gulbenes.

Ingrīda Zinkovska

1.aprīlī (bez jokiem) Baltinavā notika kartupeļu desu gatavošanas meistardarbnīca, ko organizēja Baltinavas muzejs un vadīja ANITA SARKANE no Gulbenes.

Baltinavas muzejs jau kopš pirmsākumiem aktīvi piedalījies šajā pasākumā. "Sākām ar priekšautiem, vācām Baltinavas pagasta priekšautus – gan godu, gan darba, pētījām tos. Savākti bija pat "Ontana i Annes" lugu priekšauti. Nākamajā gadā pētījām Baltinavas dveļus. Savācām vairāk nekā 90 dveļu, interesanti, ka neviens dveļa raksts neatkārtojās. Kad muzeju apmeklēja jaunā paaudze, mēs viņiem stāstījām, cik dveļi ir dažādi. Ir goda dveļi, ko istabā izkāra goda vietā. Ir pirts dveļi un bēru dveļi, ko izmantoja viss ciems, bet, kad audēja nomira, tad nelaiķi apglabāja ar visiem viņas austajiem dveļiem. Esam pētījuši tautastērpus, auduši celu jostas. To visu iesāka aušanas pulciņa vadītāja un skolotāja Iveta Gabrāne un parāva līdzi muzeju," uzrunājot dalībniekus, atklāja muzeja vadītāja Antra Keiša. Vadit kartupeļu desu gatavošanas meistardarbnīcu muzejs bija aicinājis gulbenieti Anitu Sarkani, jo mūspusē tādas desas gatavo maz vai nemaz, kā atzina vairākas vēlāk uzrunātās pasākuma dalībnieces. Arī A.Sarkane to iemācījusies gatavot no vīra tantes, kad apprečējusies. Savukārt tante, kura bija dzīvojusi Rēzeknē, kartupeļu desu gatavošanas māku pārņēmusi no kaimiņienes. Agrāk šo ēdienu gatavoja diezgan bieži, it sevišķi pēc cūku bērēm, tāpat kā asinsdesas, jo agrāk cūku zarnas veikalā nevarēja nopirk. Tagad tīrītas cūku zarnas nopērkamas vakuumiekapojumā, ražotas gan Latvijā, gan Igaunijā. Atšķiras vienīgi zarnu garums. Gadiem ejot, buļbu desu meistare painteresējusies par šo ēdienu vairāk un secinājusi, ka kartupeļu desas iestenībā radušās Lietuvā, it sevišķi tās bijušas iecienītās Lietuvas pierobežā. Desām var pievienot klāt daudz ko citu, bet Anita pasākuma dalībniecēm rādīja, kā to ilgus gadus dara viņa. Proti, samaltiem vai sarīvētiem kartupeļiem, ko liek marlē un nospiež lieko šķidrumu, pievieno kubīņos sagrieztu svaigas cūkgājas cauraudzīti (garšas bagātināšanai var pievienot arī zāvētas cūkgājas cauraudzīti), apceptus sīpolus, sāli, piparus pēc garšas, dažas saspistas kiploka daiļiņas, samaltas ķimenes un lauru lapas, nostājušos stērkeli. Masai pielej arī nedaudz piena, samīca. "Ja pielej pienu, masa paliek vījīga. Cepoties kartupeļi nepalielk salmiņos vai cieti, bet tā kā izsautējas," vienu no ēst gatavošanas knifiem atklāja meistare. Sagatavoto masu pilda zarnās, galus aizsien, cep aptuveni 40 minūtes, pasniedz karstas. Cepot desu sadursta ar irlbulīti. Kad instrukcija bija uzskaitīta, meistarklases dalībnieces naski kērā pie darba, jo process ir darbītīgs – mizoja, grieza, cepa, pildīja.

Desu gatavošanas starplaikā "Vaduguns" uzrunāja baltinavieti Ivetu Gabrāni. Viņa uzsvēra, ka katram pagastam ir iespēja apzināt savus meistarus, un meistarū patiesībā ir loti daudz – kurš ada, kurš tamborē, kurš muzicē, kurš ēst gatavo –, tikai viņi ir klusi un kautrīgi. Par meistarū uzskata to cilvēku, kura prasmes izvērtē sabiedrība. Un savas prasmes nenoslēpsi! Cilvēki zina, pie kura amatnieka vērts iet pasūtīt soliņu, bet pie kura labāk ne. Taču mēs nezinām, kas notiek Gulbenes vai Ludzas pusē, tādēļ ik pavasarī iedzīvotāji tiek aicināti

Pilda ar kartupeļu masu. Anita Sarkane pilda zarnas ar sagatavoto kartupeļu masu, izmantojot vectēva darināto tekterīti.

Siekalas saskrien mutē! Redzot kartupeļu desas izceptas, kas ieguvušas zeltaini brūnu nokrāsu, siekalas saskrien mutē. Saimniece tās piedāvāja baudīt ar ērkšķogu čatniju, bet var arī ar krējumu, kečupu vai majonēzi. Gaumes lieta!

apmeklēt meistarū darbnīcas jebkurā Latvijas novadā. "Akcijā iesaistu skolas, jo tā ir laba izdevība paaicināt meistarū uz skolu, kur bērni var darboties ar viņu kopā un pajautāt to, kas interesē. Priecājos, ka šogad Balvu novadā notiek 13 akcijas aktivitātes un 9 no tām – skolās. Darbnīcās bērni satiekas ar meistariem, gados vecākiem cilvēkiem, ko viņi ikdienā diez vai izdarītu. Viņiem ir iespēja uzzināt kādu meistara amata knifu, ko nez vāzot atklāt kādā lielā pasākumā, vai uzzināt interneta video, jo meistars netop vienas dienas laikā," secināja Iveta. Viņa pastāstīja par vairākiem akcijas pasākumiem novada skolās, kā arī to, ka baltinaviešiem izveidojusies draudzība ar tautas tērpu centru "Senā klēts", kur akcijā piedalās arī adītājas no Balvu novada, šogad četrās (divas no Baltinavas un divas no Tilžas). Sadarbībā ar tautas tērpu centru šogad 3. un 31.augustā notiks plaša adīšanas programmas tūre gan Baltinavā, gan Balvos.

Basketbols

Jaunie censoņi gūst divus panākumus

19.martā Gulbenes Sporta centra zālē notika Latvijas Jaunatnes basketbola ligas "Balčia Mini kausa" spēles "U-11" vecuma grupai. Mačos startēja arī Balvu Sporta skolas jaunie basketbolisti, kuri izcīnīja uzvaras pret "Alūksnes SS" (55:28) un "Smiltenes SS" (55:23).

Komandas treneris Arnis Voika stāsta, ka kopumā aizvadīti jau trīs spēļu sabraukumi un paredzēts vēl viens: "Jāpiebilst, ka turnīrā nebūs finālmaču, jo netiek likts akcents uz cīnu par konkrētām godalgotām vietām. Tāpat, ja spēles laikā kāda no komandām izvirzās ar vairāk nekā trīsdesmit punktu pārsvaru, turpmākajā mačā gaitā rezultātu vairs neturpina skaitīt. Šāda pieredze aizgūta no Ziemeļvalstīm, un tas tiek darīts ar mērķi, lai bēri no spēles negūtu negatīvas emocijas

un psiholoģiskus pārdzīvojumus. Šajā vecuma posmā nereti ir arī tā, ka daļa bērnu basketbola spēli sākuši apgūt ātrāk, līdz ar to viņu prasmju limenis ir augstāks, nekā citiem vienaudžiem. Piemēram, lielāka jauno basketbolistu konkurence ir lielajās sporta skolās, līdz ar to tur var izveidot arī konkurētspējīgākas komandas."

Komandas treneris piebilst, ka šobrīd ievērojama basketbola izaugsme vērojama Gulbenē, kas ir reģionālais centrs. Arī pagājušajā sezonā kaimiņi guva augstus sasniegumus, "U-15" vecuma grupā klūstot par Latvijas čempioniem. "Protams, perspektīva ir arī jau minētā "U-11" vecuma grupa, kurā Balviem un Rugājiem ir apvienotā komanda. Nākotnē uz šiem jaunajiem basketbolistiem skatāmies ar cerībām," pārdomās dalījās A.Voika.

Foto - no personīgā arhīva

Balvu Sporta skolas komanda. Pirmajā rindā (no kreisās pusēs): Elvis Laganovskis, Adrians Voika, Arnis Vucins, Raivo Koļcovs un Toms Krivišs. Otrajā rindā (no kreisās pusēs): Ričards Keišs, Reinis Sietnieks, Juris Briedis, Kārlis Žagars, Kārlis Rakstiņš un komandas treneris Arnis Voika.

Galda spēles skolēniem

Cīnās novusā un galda tenisā

Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā (BPVV) aizvadīta Balvu novada skolu kausa izcīņa galda spēles – novusā un galda tenisā.

Katrā vecuma grupā un sporta veidā skolas savas komandas sastāvu varēja veidot no diviem zēniem un divām meitenēm. Kopvērtējumā katrā vecuma grupā tika vērtēts viens labākais rezultāts zēniem un viens labākais rezultāts meitenēm, kas arī noteica galējo vietu sadalījumu.

NOVUSS

Kopumā sacensībās piedalījās sešas mūspuses skolas – Baltinavas vidusskola, Balvu Valsts ģimnāzija, BPVV, Rekavas vidusskola, Bērzkils pamatskola un Stacijas pamatskola. Novusa turnīrā "C grupā" (līdz 7.klasei ieskaitot) 1.vietu izcīnīja Bērzkils pamatskola, 2.vietu – Baltinavas vidusskola, 3.vietu – Balvu Valsts ģimnāzija.

bet 3.vietu ieguva Balvu Valsts ģimnāzija. "B grupā" (8. - 9.klase) triumfēja Balvu Valsts ģimnāzijas komanda, 2.vietu ieguva Baltinavas vidusskola, bet 3.vietā ierindojās skolēni no BPVV. Savukārt "A grupā" (10. – 12.klase) labākos rezultātus uzrādīja un 1.vietu izcīnīja Baltinavas vidusskola, 2.vietu – BPVV, bet 3.vietu – Balvu Valsts ģimnāzija.

GALDA TENISS

Savukārt galda tenisā izteikti līderi bija Balvu Valsts ģimnāzijas skolēni. "C grupā" 1.vietu ieguva Balvu Valsts ģimnāzija, 2.vietu – Baltinavas vidusskola, 3.vietu – BPVV. "B grupā" labākā bija Balvu Valsts ģimnāzijas skolēni, 2.vietā ierindojās BPVV komanda, bet bronzas medaļas vērto 3.vietu izcīnīja Baltinavas vidusskola. Visbeidzot": "A grupā" 1.vietu – Balvu Valsts ģimnāzijai, 2.vietu – Rekavas vidusskolai, bet 3.vietu ieguva Baltinavas vidusskola.

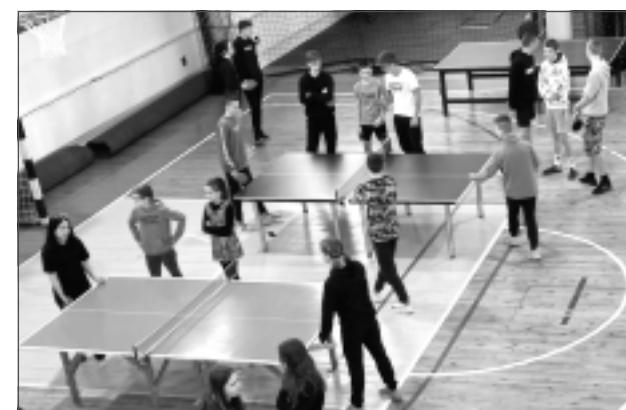

Foto - Jānis Rakstiņš

Turnīrs rit pilnā sparā! "Ziemeļlatgales Sporta centra" vadītājs Arnis Voika stāsta, ka galda spēļu sacensības katru gadu gūst lielu atsaucību no skolām: "Zināmu iemeslu dēļ šogad sacensībās nepiedalījās dažas skolas, kuras noteikti gaidām šajā turnīrā jau nākamgad! Paldies visiem sacensību dalībniekiem!"

Volejbols

Demonstrē sīkstu raksturu

Valgundes sporta hallē aizvadīts Latvijas Senioru volejbola čempionāta otrs posms grupā "Vīrieši 50+".

Balvu novada komanda (attēlā) tikās ar "Ozolnieki Poliurs/Jelgavas novads" un Daugavpils pilsētas komandām. Lai arī abās spēlēs tika piedzīvoti zaudējumi ar rezultātu 0:2, tomēr ir gandarijums, ka komandas sastāvs ir saliedēts un mačos demonstrēja sīkstu raksturu. Jāpiebilst, ka 13.maijā Jēkabpilī notiks finālposms, kurā Balvu komanda ir apņēmības pilna cīnīties par katu bumbu volejbola laukumā.

Attēlā: pirmajā rinda no kreisās pusēs – Gundars Kočāns un Arnis Voika. Otrajā rindā no kreisās pusēs – Juris Ločmelis, Imants Elksnītis, Imants Kairišs, Aigars Pušpurs un Jānis Stērnieks.

Baltinavas sporta hallē aizvadīts Mamanet turnīrs, kurā labākās komandas tika noskaidrotas pēc spraugiem mačiem. 1.vietu izcīnīja "Balvu vilcenes" (attēlā), 2.vietu ieguva "Rūjienas Mamanets", bet 3.vietā ierindojās "Daugavpils Liljas".

Mamanet ir komandu sporta veids, kas balstīts uz volejbola noteikumiem, bet ar nelielām izmaiņām un modifikācijām – bumbu drīkst tikai kert un mest.

Foto - Jānis Rakstiņš

Ieplāno!

Rugāju kauss basketbolā

7.aprīlī Rugāju Sporta centrā notiks "Rugāju kauss basketbolā vīriešiem 2023". Sākums pulksten 11.30, reģistrācija – no pulksten 11.

Lieldieni kauss volejbolā

8.aprīlī Bērzkils sporta angārā notiks "Bērzkils Lieldieni kauss volejbolā 2023" vīriešiem. Reģistrācija no pulksten 10.30, maču sākums – pulksten 11. Vairāk informācijas, zvanot uz tālruņa numuru 26187668 (Jānis Rakstiņš).

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Aktuāli

Pārrunā un precizē “Lubāna mitrāja” lieguma plānu

Balvu novada domes un pašvaldības pārstāvji 28.martā tikās ar SIA “Enviroprojekts” un Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistiem, lai pārrunātu un precizētu dabas lieguma “Lubāna mitrājs” dabas aizsardzības plānu 2023.-2035.gadam pēc notikušajām sabiedriskajām apspriešanām.

Sākotnējā Lubāna mitrāja jaunās apsaimniekošanas projekta dabas lieguma teritorijā bija plānots iekļaut arī daļu Bērzpils pagasta un pat Lazdukalna pagasta centru. Sabiedriskajā apspriešanā, kas Balvu novadā notika 1.februāri Bērzpili, pret to stingri iebilda vietējie zemes un mežu īpašnieki, norādot, – ja tā notiks, tad saimnieciskajai darbībai daļā saimniecību tiks pārvilkts krusts, kas nozīmētu darbavietu likvidēšanu un bezdarba pieaugumu Latgalē.

Tiekoties novada pārstāvjiem, projekta virzītājiem un dabas speciālistiem Balvos, vēlreiz tika pārrunāti jautājumi, kas satrauc iedzīvotājus un pret ko viņi iebilst. “Mums bija gara saruna, kurā pārrunājām visus šos jautājumus, un pašvaldības un iedzīvotāju iebildumi attiecībā uz teritorijas paplašināšanu tika uzskausi. Tas tiks atspoguļots arī lieguma kartē. **Labā ziņā ir tā, ka lieguma teritorija netiks paplašināta.** Kad projekta virzītāji atsūtīs precizēto gala variantu, mēs nolēmām, ka organizēsim izbraukuma Tautsaimniecības un vides komitejas sēdi. Brauksim uz Bērzpili un satiksimies ar iedzīvotājiem, lai skaidrotu situāciju,” informē novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVS. Turpinot tēmu, novada vadītājs piebilst, ka tagad vairāk rāsās diskusija par to, ko varēs un ko nevarēs darīt mitrāja zonā. Piemēram, par meliorācijas grāvjiem – vai tos varēs tirīt.

Balvu novada pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTINA atgādina, ka tā bija runāts un plānots, – kad projekta virzītāji un dabas speciālisti apkopos iedzīvotāju un pašvaldību pretenzijas, viņi ieradīsies novados un tiksies ar vadību. Projekta virzītāji jau tikušies Madonas, Rēzeknes un Gulbenes pašval-

Foto - no (facebook.com)

Vairāk kā citugad. Lubāna mitrāja teritorija Bērzpils pagastā sniedzas līdz pat līcas tiltam. Kā stāsta Bērzpils pagasta pārvaldes vadītāja Biruta Bogdane, šopavasar upes teritorija ir aplūdusi vairāk kā iepriekšējos gados. Klāni ir ūdenī. Pārvaldes vadītāja neņēmās spriest, kas notiku, ja mitrāja teritoriju paplašinātu, nojaucot dambjus. Ūdens plašumi, protams, ir acīm tīkama aina, taču ne saimnieciskajai darbībai. Bērzi, kas šosejas malā atrodas kādu gabaliņu tālāk uz Rēzeknes pusē, savulaik ir jau pārstādīti, bet nu ūdenī mirkst no jauna.

dībās, kur pārrunāti viņu teritorijās radušies problēmātājumi.

“Arī tikšanās laikā Balvos mēs atkal izteicām savas pretenzijas un noprecizējām, vai mūsu teiktās ir nemts vērā, – vai strīdīgās teritorijas tiešām neparādīsies lieguma kartē. Lai visi var skaidri saprast, kur un kas atrodas. Projekta virzītāji piekrita vēl precizēt tūrisma objektus gan uz kartes, gan aprakstā.

Kad viņi mums atsūtīs precizējumus, tad jautājums tiks skatīts Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē, pēc tam novada domes sēdē. Tikai saņemot pozitīvu Balvu novada domes deputātu balsojumu, kā arī pārējo novadu, kas iesaistīti šajā jautājumā, atbalstu, projekta virzītāji varēs to iesniegt VARAM apstiprināšanai,” uzsver izpilddirektore.

Pētījums

Lāču populācija Latvijā nav apdraudēta

Brūnie lāči (*Ursus arctos*) visā Eiropas Savienībā, tostarp Latvijā, ir aizsargājami dzīvnieki. Savulaik no Latvijas izzuduši, taču pēdējos gados mērķtiecīgu un zinātniski pamatoitu lēmumu un rīcības rezultātā, tostarp medību liegums, lāču populācija stabili atjaunojas, sasniedzot 60-70 īpatņu skaitu, – informē Dabas aizsardzības pārvaldes Komunikācijas un dabas izglītības nodalas vadītāja Elīna Ezeriņa.

“Vai lāči vēl nav manīti?” “Vaduguns” jautāja mednieku kolektīva “Bebrītis” medniekiem VIESTURAM KOZLOVSKIM, kur iepriekšējos gados sociālajos tīklīs ap šo laiku publiskoja lāču pēdu nospiedumus, kas manīti medību kolektīva teritorijā. Mednieks zināja teikt, ka pagaidām lāču pēdas tiešām nav manītas, taču apstiprināja, ka pērn un aizpērn tās manītas vienā un tanī pašā datumā, proti, 1.aprīli. Arī lāči, kā izrādās, mīl jokus. Turklat vienīm labpatīk savas “vīzītkartes” atstāt vietās, kas saistītas ar mežu vai viņu vārdu, kā: Lāčugabali, Lācupe, Dzeņulauza, Ozolsala.

Lāči ir visnesabiedriskākie plēsēji. Tie dzīvo vientuļi, komunicējot savā starpā, vien atstāj aiz sevis teritorijas iezīmēšanas liecības. Izņēmums ir pārošanās un mazuļu audzināšanas laiks. Pieauguša lāču tēviņa individuālā teritorija variē robežas no 500 līdz 1300 km², atsevišķos gadījumos sasniedzot pat 4000km². Mātišu teritorijas ir mazākas – no 130 līdz 780km². Turklat lāči ir klejotāji – tie maina gan dzīves, gan migas vietu. Vērtējot lāčiem nepieciešamo dzīves telpu, aktīvo pārvietošanos un vientuļnieka dzīvi, Latvijā nav iespējams izveidot šīs sugas aizsardzībai atsevišķu īpaši aizsargājamu dabas teritoriju ar nemainīgām robežām. Esošās aizsargājamās teritorijas ar lieliem purvu un mežu masīviem, piemēram, Ziemeļu purvi, Teiļu dabas rezervāts, jau daļēji nodrošina lāčiem nepieciešamo dzīves

telpu. Te cilvēka klātbūtne ir ierobežota, taču dzīvnieku nevar ierobežot noteiktā telpā. Turklat savvaļas dzīvnieki neievēro valstu robežas – Latvijā uzkaitīto lāču dzīves areāls var iesniegties gan Igaunijā, gan Krievijā.

Balstoties uz Igaunijas zinātnieku un dabas aizsardzības institūciju pieredzi, lāču mātes pamestu mazuļu glābšana nav rezultatīva, jo cilvēka izbaroti lāči pēcāk nevar kļūt par pilnvērtīgiem savvaļas dzīvniekiem. Izmainītas uzvedības dēļ tie allaž atgriežas pie cilvēka barības meklējumos, apdraudot cilvēkus un to īpašumus. Šo apliecināja arī Latvijas pēdējo gadu pieredze ar diviem pusaugu lāčiem, kas izrādīja sugai netipisku uzvedību.

Savukārt lāču uzturēšana nebrīvē ir nesamērīgi dārga. Veicot detalizētu aprēķinus, lāčim nepieciešamā voljera izbūve, ietverot visas drošības un labturības prasības, izmaksātu apmēram 0,5 milj. eiro, papildu tai būtu nepieciešami arī lāča uzturēšanas – ēdināšana, veterinārija, dzīvnieku kopēja darbi u.c. – izmaksas 30 gadu garumā. Tā kā lāču populācija stabili pieaug, arī Igaunijā lāči nebrīvē netiek izaukleti.

Analizējot vēsturiskos datus un latviešu folkloru, redzams, ka lācis laiku laikos ir bijusi mūsu dabas sastāvdaļa. Pret lāci izjuta bijību un cieņu. Tam nav piedēvētas vilka un lapsas negatīvās īpašības, liecinot, ka vēsturiski sabiedrība ir pratusi sadzīvot ar šī dzīvnieka klātbūtni. Nemot vērā lāču atgriešanos Latvijas mežos, arī mūsdienu sabiedrībai būs jāiemācās ar to sadzīvot, pārņemot pieredzi no Igaunijas, kurā lāču populācija ir stabila un desmitkārt lielāka par Latvijas lāču populāciju, sasniedzot pat 1000 īpatņu skaitu.

“Dabā ir gan cilvēki, gan dzīvnieki, un neizbēgama ir šo abu sugu sastapšanās. Lāči savas migas gadu no gada ierīko citā vietā, nav iespējams tās iepriekš identificēt un noteikt aizsardzības zonu – lāča migas var būt gan uz valsts zemes,

gan privātpašumā, gan īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, gan ārpus tās,” skaidro pārvaldes Dabas aizsardzības departamenta direktore Gita Strode.

Vēršam uzmanību, ka no ziemas guļas iztraucēta lācene, sargājot migu un mazuļus, var kļūt agresīva. Ikdienā lācis nav agresīvs, tas izvairās no sastapšanās ar cilvēku. Lai novērstu iespējamību par lāča viesošanos savā sētā, rūpīgi jāpārdomā komposta veidošanas vietas un atkritumu apsaimniekošana. Atkritumi jāturi slēgtās tvertnēs, neradot situācijas, ka paši cilvēki provocē savvaļas dzīvnieku nākšanu sētās. Mežā atstāti ēdienu pārpalikumi vai lauku saimniecībās mežā tuvumā regulāri kaudzēs izbērti viegli pieejami augļi un dārzeņi var raisīt ne tikai lācum, bet arī citiem savvaļas dzīvniekiem pieradumu uztvert cilvēku sētas kā barības ieguveš vietas.

Lai izvairītos no sastapšanās ar lāci:

- pastaigas laikā turties uz meža takām un ceļiem;
- ar savu uzvedību netraucē citus dabas baudītājus un meža iemītniekus, bet laiku pa laikam uzkāp kādam zaram, ierunājies vai iedziedies;
- rūpīgi vēro dabu sev apkārt, lai dzīvnieka klātbūtni varētu laikus pamānīt;
- ja mežā šķērso nepārredzamu vietu, tad pastiprināti liec manīt par savu klātbūtni.

Ja esi pamanījis lāci:

- netuvojies lācum, nemēģini to panākt vai aiztikt dzīvnieku vai tā mazuļus;
- iespējami ātri, bet neskrienot, dodies prom no tikšanās vietas;
- negriez lācum muguru – atkāpies atmuguriski;
- uzvedies klusī, līdz dzīvnieks dodas savās gaitās.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Reģionālā konference Balvu novada lauksaimniekiem Jāsaimnieko saskaņā ar savu pārliecību un varēšanu

Maruta Sprudzāne

Nesen Balvos notika plaši apmeklēts reģionālais seminārs par atbalsta maksājumiem 2023.gadā. Šis klātienes pasākums pulcēja ļoti daudz novada lauksaimnieku, jo cilvēki vēlējās dzirdēt jaunumus un skaidrošu informāciju, kas viņiem turpmāk jāzina, lai pareizi kārtotu dokumentāciju, izvēloties sev pienākotās atbalsta maksājumu. Klātesošo vidū bija arī ekonomiste LIENE IVANOVA, vienlaikus arī zemnieku saimniecības "Dobenieki" iepriekšējās.

Kā, Jūsuprāt, vērtējama šīs konferences kopējā noskaņa un lietderība?

– Lielā lauksaimnieku interese un apmeklētība jau vien liecināja, ka šo konferenci Balvos cilvēki gaidīja. Kāds jau iepriekš bija apmeklējis šādu pasākumu citos novados, citi informāciju klausījās pirmo reizi. Pirms šīs konferences apmeklēšanas pati biju iepriekš iepazinusies ar publiskajā telpā pieejamo informāciju – maksājumu nosacījumiem, lai būtu vieglāk sekot līdzi klātienes prezentācijām. Man bija konkrēti jautājumi, uz kuriem guvu atbildes. Man šis pasākums noteikti bija noderīgs un izzinošs. Domāju, arī pārējie apmeklētāji, lai arī varbūt jutās apjukuši no lielā informācijas daudzuma, jau ir izstrādājuši provizorisko stratēģiju savai saimniecībai, ja ne gluži visam jaunajam plānošanas periodam, tad vismaz šim gadam. Domāju, ka šajā pavasarī noteikti jārīko vēl arī lokāli semināri pagastos, jo lauksaimniekiem būs radušies daudz jautājumu.

Cik viegli vai grūti ir uztvert jauno informāciju lauksaimniekiem?

– Protams, nevaru spriest par visiem lauksaimniekiem, jo katram ir cita pierede un arī attieksme pret pārmaiņām. Pirmā reakcija visbiežāk ir noraidoša, bet mūsdienām pasaule, ja paskatās citās jomās, arī notiek strauja digitalizācija, un, gribam vai negribam, mums jāmainās un jāiet līdz laikam. Jaunie nosacījumi projekta līmenī bija pieejami jau 2022.gada nogalā. Sākumā man šķita, ka atbalsta maksājumu saņemšana būs līdzīgi sarežģīta. Slikti arī tas, ka galīgie nosacījumi kļuva zināmi tikai ziemā, kad lauki bija uzarti un ziemāji iesēti. Daudziem šie apstākļi šogad liez pieteikties kādam no brīvprātīgajiem pasākumiem, jo nevar izpildīt, piemēram, augnes seguma procentus. Bet labi tas, ka daudzi brīvprātīgie pasākumi ir viengāji, un tas ļaus zemniekiem pašam izvēlēties atbalsta maksājuma summu atbilstoši savai nozarei, saimniekošanas metodēm un prasmēm.

Ko teikt par būtiskiem jauninājumiem – vai tie ir lietderīgi? Kā pašai tie patīk?

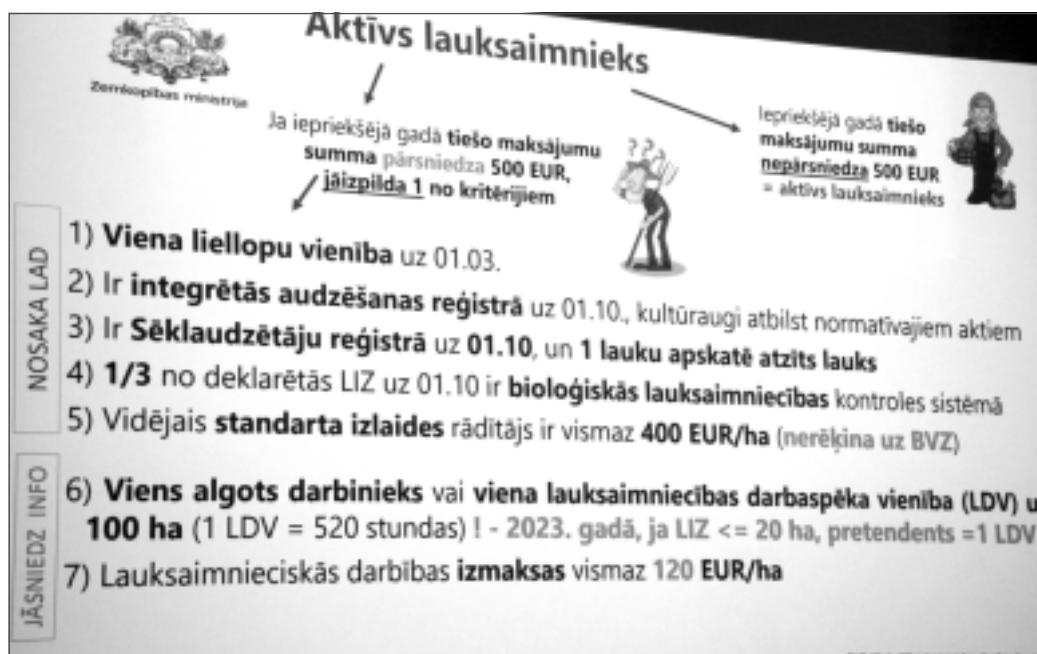
– Pašlaik grūti spriest, kā jauninājumi darbosies praksē. Pirmais gads būs liels izaicinājums gan lauksaimniekiem, gan administrējošām iestādēm. Lielākā daļa mazo un vidējo lauksaimnieku līdz šim mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu uzskaiti veica papīra formātā. Tagad dati būs jāievada lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldības sistēmā. Cik sapratu, tas gan nav obligāts nosacījums, ja nepiesakās konkrētām ekoshēmām. Tie, kas līdz šim ir izmantojuši digitālos rīkus, gatavojuši mēslošanas plānus programmās vai izmantojuši ārpakalpojumu, vieglāk pielāgošies pārmaiņām. Pārējiem būs jāapgūst jaunas prasmes vai jāizmanto konsultanta pakalpojums. Cik lietderīgi būs šie jauninājumi, rādis laiks. Daži nosacījumi man šķiet nepieņemami, bet konkrēti mūsu saimniecībā tādas situācijas nav, tāpēc grūti komentēt. Katram jāsaimnieko saskaņā ar savu pārliecību un iespējām. Visa pamatā jābūt aprēķiniem.

Kā patīk jaunie termini, kas tagad jāiemācās un jālieto?

– Jaunajā Kopējās lauksaimniecības politikas Strategiskajā plānā ir daudz jaunu terminu. Galvenokārt tie saistīti ar videi un klimatam draudzigu saimniekošanu. Vairākkārt lasot un klausoties atbalsta nosacījumus, jau sāku pierast pie tiem. Galvenais – saprast, ko tie nozīmē. Dažiem, kuriem lauksaim-

Padomātā zāle. Informatīvo semināru Balvos apmeklēja vairāki simti lauksaimnieku. Bija aizņemtas visas vietas Balvu Kulturas un atpūtas centra lielajā zālē, un klausītāji izvietojās arī otrajā stāvā – balkonā un ložās.

Kas ir aktīvais lauksaimnieks?

Par tādu uzskatām tiešo maksājumu pretendents, kurš spēj izpildīt vismaz vienu no septiņiem kritērijiem. Aktīvā lauksaimnieka nosacījumu nepiemēro tiem, kuriem tiešo maksājumu kopsumma iepriekšējā gadā nepārsniedza 500 euro.

Foto - A.Kirsanovs

niecība nav bizness, bet dzīvesveids, būtu jāpievērš uzmanība termina "aktīvais lauksaimnieks" kritērijiem un savlaikus jāpadomā par izmaksu uzskaiti. Daudzi termini palikuši nemainīgi. Jāmācās būs daudz, – ne vien darboties ar mobilo aplikāciju un dažādām sistēmām datorā, bet jāapmeklē arī kursi, ja gribēs pieteikties noteiktiem atbalsta maksājumiem.

Kā sprīdzat, cik lielā mērā mūsu novada lauksaimnieki prot un izmanto jaunās tehnoloģijas un sistēmas, kādas viņiem piedāvā un ir pieejamas?

– Nākamajā plānošanas periodā vēl vairāk, nekā līdz šim, būs jāizmanto internets, mobilās aplikācijas, precīzas tehnoloģijas un pieteikšanās sistēmas. Katram lauksaimniekam šīs iespējas un prasmes ir atšķirīgas. Te nav runa par izglītības līmeni vai vecumu. Manā pieredzē ir bijuši, šķiet, mūsu laikmetam neticami gadījumi, kad uz lauka nav interneta pārkājuma, cilvēkam mājās nav datora, joprojām dažiem nav pat viedtāruņa. Ir lauksaimnieki, kuri neveic nekādu uzskaiti. Daži paši nekad un neko nav aizpildījuši elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS), viņiem vienmēr kāds ir palīdzējis.

Savukārt tiem, kuri prot darboties ar modernajām tehnoloģijām, tas prasa daudz laika. Ikvienš lauksaimnieks ir apbrīnojams, sīksts un gudrs cilvēks. Viņš spēj paveikt neiespējamo,

strādāt fiziski smagus darbus un pareizi pielietot mākslīgo intelektu savā saimniecībā. Daudzās saimniecībās ir tehnika un iekārtas, kas aprīkotas ar precīzajām tehnoloģijām. Man ir zināmi arī daudzi mūsu pusēs zemnieki, kuri jau vairākus gadus izmanto dažādas uzskaites programmas un tās veiksmīgi eksportē uz sistēmām.

Vai lauku konsultantiem tagad pavērsies plašāks darba lauks, lai palīdzētu lauksaimniekiem?

– Domāju, šis būs laiks, kad lauksaimniekiem jāatrod sava "uzticības persona", ar kuru jāveido turpmākā sadarbība, ja vien pašam nav nepieciešamo zināšanu. Katram jādara tas, ko viņš vislabāk prot. Iespējams, būs pieprasīti vairāku jomu pakalpojumi – augkopības un lopkopības konsultācijas dažādu plānu sastādīšanā, arī konsultācijas ģeotelpisko pieteikumu aizpildīšanā, stratēģiskā plāna sagatavošanā, lai lauksaimnieks saprastu, kādas apmacības papildus jāapgūst, vai jaunā tehnoloģija būs rentabla un kādus vispār atbalsta pasākumus var saņemt. Nekad nav divu vienādu saimniecību, un katram lauksaimniekam ir sava situācija.

Kāda veida atbalsta maksājumus izmantojat pati savas lauku saimniecības attīstībai?

– Mums ar vīru ir konvencionāla augkopības saimniecība. Līdz šim esam saņēmuši platību maksājumus, arī dažus saistītos atbalsta veidus, izmantojuši valsts un ES investīciju atbalsta pasākumus. Par jauno plānošanas periodu ir provizorisks redzējums, bet joprojām tiek vērtēts, kas būtu izdevīgāk. Kādiem atbalsta veidiem pieteiksimies 2023.gadā, jau zinām. Nākamā gada plāna izstrādei vēl ir laiks līdz rudeni.

Iepazīstinām

Pirma reizi ieraudzīja sniegu

Irēna Tušinska

Kopš februāra beigām Balvos sastopams tumsnējs, eksotiska izskata jaunietis, kurš reizēm piedalās skolu pasākumos, bieži apmeklē Balvu Novada muzeju un bibliotēku. Tas ir students no Padujas (Padua) universitātes Itālijā, pēc izcelsmes indonēzietis ALFARISI MAULANA. Izrādās, šī nav pirmā reize, kad viņš viesojas mūsu pilsētā, jo pirms gada piedalījās biedrības "Raibais kakīs" projektā. Balvi viņam iepatikās tik ļoti, ka Alfarisi nolēma šeit atgriezties vēlreiz.

Alfarisi satieku musulmaņu svētā gavēņa Ramadana pirmajā dienā, kad ticīgie nedrīkst ēst vai lietot šķidrumu no saullēkta līdz saulrietam. Lai gan šis laiks viņam nebūs viegls, jaunietis izstāro pozitīvu energiju, kas caurstrāvota ar interesi par visu apkārt notiekošo. Alfarisi dzīmis Indonēzijā un pirms studijām Itālijas pilsētā Padujā (Padua) dzīvojis piecu bērnu ģimenē valsts galvaspilsētā Džakartā. Visu līdzšinējo dzīvi pavadijis siltās zemēs, Balvos Alfarisi pirmo reizi ieraudzīja sniegu un izbaudīja -25 grādu aukstumu. Viņš ar nepacietību gaida pavasara iestāšanos, kad redzēs plaukstam koku lapas un uzziedam ābeles.

Ko Jūs šobrīd studējat Itālijā?

— Studēju vēstures zinātni, bet mana studiju programma saucas "Mobilitātes studijas". Tajā apvienota vēsturiskā perspektīva, likumdošana, politika, ekonomika, vides zinātnē. Tās ir ļoti daudzveidīgas nozares. Dzīvojot šeit, muzejā un bibliotēkā veicu izpēti savam prakses darbam, kā arī dalos ar augstskolā iegūtajām zināšanām ar vietējiem skolēniem.

Kā nokļuvāt Balvos?

— Pagājušajā gadā, piedaloties biedrības "Raibais kakīs" realizētajā "Erasmus" projektā par vides problēmām un dabai draudzīgu dzīvesveidu, nolēmu noteikt šeit atgriezties vēlreiz. Sazinājos ar Sergeju Andrejevu un pajautāju, vai varu savu studiju prakses darbu izstrādāt šeit, Balvos? Viņš piekrita. Tāpēc būšu te no marta līdz maija beigām.

Kāpēc studijām izvēlējāties tieši Itālijā?

— Itālijai ir ļoti bagāta vēsture, daudz vēsturiski nozīmīgu vietu. Tur atrodas 56 UNESCO pasaules mantojuma vietas. Gribu šo milzīgo mantojumu apgūt, lai varētu nodot zināšanas savā valstī Indonēzijā. Vēlos pārņemt itāļu pieredzi, kā labāk aizsargāt kultūrvēsturiskas vietas.

Kādi plāni laikam, ko pavadīsiet Balvu novada?

— Strādāju ar dažādām iestādēm, tādām kā muzeji, bibliotēkas, ciemojos arī skolās. Bet galvenais, strādāšu biedrībā "Raibais kakīs". Šobrīd veidoju interaktīvu bukletu, kā arī publikācijas biedrības sociālo mediju kontam, gatavojoties jaunatnes darbinieku starptautiskās neformālās izglītības apmācībām par iekļaujošu tēmu, kas notiks jūnijā. Mēģinu piesaistīt dalībai apmācībā pēc iespējas vairāk dalībnieku. Savukārt, sadarbojoties ar Balvu Novada muzeju, strādāju pie darba, kurā būs atspoguļota Balvu vēsture. Mēģinu izveidot QR kodu, ar kura palīdzību tiešsaistē būs apskatāmas Balvu Novada muzeja eksposīcijas. Strādājam kopā ar muzeja direktori un kolekciju pārzini, lai pabeigtu šo darbu līdz Starptautiskajai ģimenes dienai 15.maijā. Tāpat apmeklēju skolas, lai dalītos savās zināšanās. Nesen piedalījos Starptautiskās ūdens dienas pasākumā Balvu Valsts ģimnāzijā. Bija ļoti patīkami sadarbīties, apmainīties ar enerģiju ar jauniem cilvēkiem. Runājām par ūdens nozīmi cilvēka dzīvē, salīdzinājām situāciju Latvijā un Indonēzijā. Pastāstīju, ka Indonēzija ir pārapdzīvota dienvidu valsts, tādēļ ūdens pieejamības problēma tur ir ļoti aktuāla. Turpretim Latvijā dzīvo mazāk par diviem miljoniem iedzīvotāju, un atšķirība starp mūsu valstīm šajā ziņā ir milzīga. Tīra ūdens un labierīcību pieejamība Latvijā ir nesalīdzināmi labāka nekā Indonēzijā. Mēģināju likt jauniešiem izprast tīra ūdens nozīmi cilvēka dzīvē, jo dažās valstīs, piemēram, Āfrikā, ūdens nav pieejams tik brīvi kā šeit. Dažiem ir jāmēro 30 minūtes garš ceļš, lai dabūtu dzeramo ūdeni. Vietējiem jauniešiem bija grūti atbildēt uz jautājumu, ko viņi darītu, ja nebūtu, kur nomazgāt rokas pēc tualetes? Vai, piemēram, ko darītu tie, kuriem patīk peldēt, ja nebūtu nevienas ūdenstilpes, kur to darīt? Dažiem cilvēkiem nav pieejams ūdens pat dzeršanai, nerunājot par peldēšanu.

Mani uzrunāja arī Balvu Centrālās bibliotekas vadītāja Ruta Cibule, piedāvājot tikties ar iedzīvotājiem, lai pastāstītu par Indonēziju, jo balveniešiem tas būtu interesanti. ļoti vēlos piedalīties. Iespējams, tas notiks aprīlī.

Kāds bija Jūsu pirmais iespāids par Latviju un

Ciemos pie Balvu Valsts ģimnāzijas skolēniem. Vislielāko prieku Alfarisi sagādā tikšanās ar jauniešiem, kad notiek īpaša enerģijas apmaiņa. Nesen viņš kopā ar ģimnāzijas audzēkņiem sprieda par ūdens nozīmi cilvēka dzīvē. Savukārt Lieldienu brīvdienās Alfarisi plāno doties uz Viļaku ciemos pie prāvesta Guntara Skutela, lai apmeklētu Lieldienu dievkalpojumu Viļakas katoļu baznīcā.

par Balvīem?

— Pirma reizi Latvijā ciemojos pagājušajā gadā. Pirmais iespāids — šī ir dziedējoša vieta, vieta, kur lielpilsētas iedzīvotājs var atgūt iekšējo mieru. Te ir tik kluss un nav troksņa. Vasarā koki un mežs ir tik dziedējoši. Tieši tāpēc atgriezos, jo gribēju sajusties tāpat kā pērn, kad te biju.

Pagājušajā gadā bijāt šeit vasarā. Kā Jums patīk Latvijas laika apstākļi martā?

— Dzīvojot Itālijā divus gadus, ne reizi nebiju redzējis sniegu. Tas tur ir liels retums. Atbraucot uz šejienu februāra beigās, pārsteidza sniegotās ainavas. Nāku no tropiskas zemes, tāpēc pirma reizi redzēju sniegu. Viss bija tik balts. Ir ļoti vēss, bet šajā vēsumā jūtos ļoti komfortabli. Nav tā, ka es salstu. Izbaudu šo laiku. Pirms dažām nedēļām gaisa temperatūra kādā naktī nokritās līdz -25 grādiem. Ieraudzījis savā tālrunī uzrādīto temperatūru, nespēju noticeit, ka tā ir patiesība, tādēļ izbāzu roku pa logu, lai pārliecinātos, ka tiešām ir tik auksts. Pirma reizi mūžā izjutu tādu salu. Taču esmu atradis arī līdzības starp Indonēziju un Latviju. Piemēram, 'pončikus' ar džemu. Mēs tādūs ēdam brokastīs. Nopircis šos 'pončikus', sajutos kā mājās. Jūtos šeit iederīgs. Dzīvojot Latvijā, lai arī jūtu, ka jūsu valsts iedzīvotājiem nepatīk laiks, kad kūst sniegs, es visu to izbaudu, jo Indonēzijā ir tikai divi gadalaiki — sausais un mitrais. Tagad varēšu teikt, ka esmu izbaudījis dažādus gadalaikus.

Kas vēl garšo no mūsu ēdieniem?

— Esmu musulmanis, tādēļ neēdu cūkgālu, bet šeit visi pārsvarā ēd cūkgāju. Arī kafejnīcās tirgo cūkgāju. Bet varu izvēlēties vistu. Tāpēc ēdu pārsvarā to. Turklat tagad sācies Ramadans, kad nedrīkstu ēst no saullēkta līdz saulrietam. Pirma reizi piedzīvoju badošanos 16 stundu garumā, jo, dzīvojot Indonēzijā, tās parasti bija aptuveni 13 stundas. Tā man būs jauna pieredze.

Kādi Jums šķiet mūsu cilvēki?

— Pārsvarā kontaktējos ar jauniešiem. Priecājos, ka vairums no viņiem runā angļu. Šī arī ir viena no atšķirībām starp Latviju un Indonēziju, jo tur vairums iedzīvotāju nerunā angļu valodā. Tāpēc neizjūtu šeit valodas barjeru. Gribētos popularizēt šo vietu, lai vairāk cilvēku zina par Balvīem. Man pastāstīja, ka neesmu pirmais indonēzietis, kurš viesojies Balvu pusē, jo 2019.gadā Viļakā gleznošanas plenērā piedalījās kāds mākslinieks no manas valsts.

Kādi plāni pēc ciemošanās mūsu valstī?

— Atgriežos universitātē, gatavošos tās absolēšanai. Pēc tam esmu nolēmis atgriezties Indonēzijā, lai iegūtu vissmaz gadu ilgu darba pieredzi. Vēlāk esmu iecerējis turpināt studijas Vācijā vai Lielbritānijā. Jau šobrīd Indonēzijā esmu izglītības konsultants, kurš palīdz iedzīvotājiem iegūt vislabāko iespējamo augstāko izglītību. Pabeidzis visas savas studijas, atgriežos Indonēzijā un turpināšu šo darbu. Konsultēšu iedzīvotājus, kuru valstu augstskolās var iegūt labāku augstāko izglītību. ļoti vēlos dalīties zināšanās un pieredzē ar savas zemes cilvēkiem.

Pastāstiet par savu ģimenei!

— Esmu dzīmis Sumatras salā, pilsētā ar četriem miljoniem iedzīvotāju. Tas ir divreiz vairāk nekā dzīvo visā Latvijā. Izglītību ieguvu valsts galvaspilsētā Džakartā. Man ir divi

Alfarisi Maulana. Padujas universitātes students neslēpj, ka biežāk bijis intervētāja, nevis raksta varoņa lomā, jo jau vairākus gadus darbojas studentu avīzē.

brāļi un divas māsas. Esmu vecākais dēls. Viena no māsām strādā farmācijas industrijā, pārējie vēl mācās.

Esmu dzirdējusi, ka pārapdzīvotajā Indonēzijā un citās Āzijas valstīs, lai izcīnītu labāku vietu dzīvē, bērni mācās divreiz cītīgāk...

— Jā, konkurence ir liela. Lai nākotnē dabūtu labāku darbu, galvenais nosacījums ir iegūt vislabāko iespējamo izglītību. 13% indonēziešu, piemēram, Papua — nabadzīgākajā valsts reģionā, dzīvo zem nabadzības robežas. Ja nāc no zemākas kārtas ģimenes, tev jāiegūst pēc iespējas labāku izglītību, lai izsistos dzīvē. Tā ir taisnība.

Vai Jūsu valstī var iegūt bezmaksas izglītību?

— Nabadzīgāku ģimēnu atvases parasti izvēlas valsts skolas, bet bagātākie — privātās mācību iestādes. Vairums mācās valsts skolās, jo tas ir lētāk. Bet šobrīd Indonēzijas izglītības sistēmā notiek pozitīvas pārmaiņas ar mērķi piedāvāt visiem iedzīvotājiem vienlīdzīgas iespējas iegūt labu izglītību, tostarp arī ārzemēs.

Ko darāt vakaros? Kādi ir Jūsu valasprieki?

— Esmu cilvēks, kurš vienmēr seko jaunumiem gan pasaulē, gan savā valstī. Man ir divu gadu pieredze, strādājot studentu preses asociācijā, tādēļ ir neierasti pašam atbildēt uz jautājumiem. Parasti esmu tas, kurš intervē. Esmu saņēmis divas Indonēzijas preses apvienības godalgas par labāko studentu avīzi. Tā joprojām ir mana aizraušanās. Sekoju visām ziņām Indonēzijā un pasaulē. Pat dzīvojot šeit, indonēzieši turpina man jautāt, kas notiek Indonēzijā. Viņi uzticas, ka piedāvāšu patiesu informāciju par to, kas notiek pasaulē. Šāda uzticība ir liela privilēģija.

Satiec savu meistaru

Dāvanas spārnnotajiem draugiem

Irena Tušinska

1.aprīli akcijas "Satiec savu meistaru" laikā pensio-nētais galdniekmeistars ULDIS GORBĀNS Balvu teritorīlās invalidu biedrības (TIB) bēriem ar ipašām vajadzībām, viņu brāļiem un māsām ierādja strazdu būrišu izgatavošanas mākslu. Kad kopīgiem spēkiem darbu paveica, Balvu pilsētā dzīvojošie putni kļuva par 13 jaunām mājvietām bagātāki. 10 būrišus bēri kopā ar meistaru un viņa palīgiem uzstādīja kokos pie Balvu luterānu baznīcas, bet trīs jaunas mājvietas strazdiem būs pieejamas Balvu Romas katoļu baznīcas teritorijā.

Balvu TIB priekšsēdētāja MARIJA DUĻBINSKA pastāstīja, ka putnu būrišu izgatavošana jau kļuvusi par tradīciju: "Darījam to arī pagājušajā gadā. Taču šoreiz bijām īstā meistara darbnīcā un bēri redzēja īstus meistara instrumentus un aparātus, strādāja pie īsta darba galda." Lai gan vairāki mazie akcijas dalībnieki jau šo to zināja par putnu māju izgatavošanu, dažiem tā bija pirmā reize. "No sākuma bēri bija bikli, bet, kad aprada ar instrumentiem, sākām būrišus ražot kā pa konveijeru. Darbs kūsāt kūsāja," priečājās Marija.

ANDRIS DUĻBINSKIS, kurš aktīvi piedalījās būrišu uzstādišanā, būdams meža darbu speciālists, jau pamanijis atgriežamies zosu kāšus, gulbjus un dzerves. "Mazos putniņus gan ir grūtāk pamanīt," piebilda Andris. Taujāts, kāpēc cilvēkiem jāgādā putniem mājvietas, A.Duļbinskis skaidroja: "Putniem vajadzīgas mājas. Parasti viņi tās meklē kaut kur koku dobumos. Mežā kokus ar dobumiem parasti atstājam, neizcērtam. Taču dobumu ir tik, cik to ir. Tādēļ jāiet viņiem palīgā un uz kokiem jāizvieto būriši." Andris lēš, ka jaunās spārnoto draugu mājvietas kalpos ilgi, arī tīrit tās nevajadzēs, jo strazdi to dara paši. "Būriši kalpos, kamēr sapūs. Var nokalpot pat gadus divdesmit," uzskata Andris. Savukārt mazākiem putniņiem regulāri jāpalīdz iztīrīt mežā izvietotie būriši, jo viņi paši to nespēj. A.Duļbinskis pastāstīja, ka būrišu izmēri mēdz būt dažādi, arī atveres tajos atšķiras: "Lielākiem putniem vajag lielākus būrus, mazākiem – mazākus. Mušķērājiem, zilītem,

dzilnīsiem – tiem izgatavo mazākus būrišus ar mazākām skrejām, lai strazds tur nevar iemitināties. Taisa būrišus arī pupuķiem, pūcēm un citiem lieliem putniem. Bet būriņim jau šilti nepieliksi. Kas tajā iemitināsies, tas iemitināsies."

Savukārt ULDIS GORBĀNS sprieda, ka būrišus vispareizāk likt vecos kokos, kur putni parasti meklē dobumus. Vai tā ir egle, bērzs vai priede – neesot nozīmes. Taču debess puse gan ir svarīga. "Vislabāk putniem patīk austrumi, jo patīk rīta saule. Var likt arī dienvidaustrumos vai dienvidos. Jāstiprina trīs, četru vai pat piecu metru augstumā, lai cilvēki aiz ziņķības tur nelozīņā. Ja būs acu augstumā, gribēsies taču iestāties iekšā," paskaidroja A.Duļbinskis. Bet U.Gorbāns piebilda, ka ne vienmēr iznāk tā, kā cilvēks iecerējis: "Pūcēm jātāisa būriņis ar lielu caurumu, bet tur var ielīst arī cauna, un būs tai laba māltīte." Lai gan visas bērnu izgatavotās mājiņas domātas strazdiem, viņš nevarēja solīt, ka visos iekārtosies tieši šie putni.

Taujāta, kāpēc būrišus nolēma uzlikt baznīcas apkārtnē, M.Duļbinska atklāja, ka biedrībai izveidojusies cieša sadarbība ar luterānu draudzes mācītāju Mārtiņu Vaickovski. Garīdznieks piekrita, ka sadarbība ar Balvu TIB ir ļoti veiksmīga: "Gribētu uzteikt Mariju, kura dara daudz laba sabiedrībai kopumā. Mums izveidojusies lieliska sadarbība, kopā palīdzam ne tikai invalidiem, bet arī cilvēkiem, kuri nonākuši grūtā situācijā, strādājām arī ar bērniem. Man pašam ir pieci bērni, un viens no viņiem ir biedrībā. Divi dēli šodien aktīvi piedalījās darbnīcā – uztaisīja katrs divus būrišus. Tāpat arī meistars Uldis Gorbāns ir mūsu draudzes pērminderis."

12-gadīgais DANIELS AMANTOVIS nebija nekāds iesācējs, jo putnu būrišus meistarotāja jau pērn. Puisis apgalvoja, ka prot arī citus koka darbus, piemēram, uzmeistarot koka puķes vai Lieldienu zaķi. Daniels pārliecīnāts, ka ar nelielu palīdzību no malas tagad varētu izgatavot būriņi patstāvīgi. To, ka darboties ar elektriskajiem skrūvgriežiem, āmuriem un naglām labprāt mācās arī meitenes, pierādīja 9-gadīgā ESMERALDA SILAUNIECE, kura uz meistardarbnīcu atnāca kopā ar brāļiem Andreju un Maksimu: "Lai gan iepriekš neko tamlīdzīgu nebiju

Foto - I.Tušinska

Piestiprina pats. Maksimam Kaško (foto) uzstādīja godpilno pienākumu ar nelielu pieaugušo palīdzību pirmo reizi pašam piestiprināt vienu no būrišiem.

darijusi, man ļoti iepatikās koka darbi." Esmeralda ne tikai pati izgatavoja būriņi, bet palīdzēja arī brāļiem. Viņa neslēpa, ka vienīgās grūtības sagādāja skrūvēšana, jo elektriskais skrūvgriezis bija smags. Savukārt vislabāk Esmeraldai patika pavadīt laiku kopā ar citiem bērniem, jo tā bija pirmā reize pēc garās ziemas.

M.Duļbinska pārliecīnāta, ka aktivitātes lielākā vērtība ir bērniem sniegtā gandarījuma sajūta: "Tas ir prieks, ka viņi rūpējas par dabu, dara labu darbu. Viņi daudz ko arī iemācās no meistariem – precīzitāti, uzmanību utt. Tāpēc šāda darbošanās ir ļoti vērtīga, un ceru, ka tā turpināsies vēl daudzus gadus." Viņa priečājās, ka, atšķirībā no citiem gadiem, kad savus darbus bēriņi īņema līdzi uz mājām, izgatavotos putnu būrišus šoreiz uzdāvināja pilsētai.

Bibliotēka savu nozīmi nezaudē

Patīk romāni ar vēsturiskiem notikumiem fonā

Maruta Sprudzāne

Grāmatu lasīšana diemžēl iet mazumā, taču bibliotēkas joprojām ir sabiedriski nozīmīgas, jo to pakalpojumi ir pieprasīti. To atzīst arī Vilakas bibliotēkas vadītāja RUTTA JEROMĀNE.

Palielinās elektronisko pakalpojumu klāsts, jo jāizdrukā dažādi pārskati, rēķini, jāpalīdz darboties ar internetbanku un tamlīdzīgi. Tie ir gados vecāki cilvēki, kuriem nav datoru un prasmes ar tiem rīkoties. Protams, iedzīvotāji ar savu vajadzību griežas arī klientu apkalošanas centrā, bet, ja iespējams, palīdz arī bibliotēka. Vadītāja novērojusi, ka dažākt cilvēkam saņemt vajadzīgo pakalpojumu šajā it kā digitalizētajā laikā tomēr ir apgrūtināši. Kāda sieviete vēlējusies samainīt nolietotās euro banknotes. Atklājies, ka tuvākajās bankās – Alūksnē, Gulbenē vai Rēzeknē – nekur naudu samainīt nav iespējams. Jābrauc uz centrālo banku Rīgā, pirms tam interneta noskaidrojot adresi un arī transportu, kā turp nokļūt. Bet tas viss prasījis laiku un radījis satraukumu. Bijis gadījums, kad sieviete ar citu palīdzību beidzot atvērusi internetbanku, taču nav sapratusi, kā pēc tam rīkoties, nenoticis neviens pārskaitījums un banka kontu slēgusi. Acīmredzot vēl būs laiks un dzīvos paaudze, kuriem elektroniskie pakalpojumi būs neizprotama un sveša lieta.

Vilakas bibliotēkas pirmajā stāvā iegriežas cilvēki, lai palasītu vai izvēlētos arī izdevumus īņemšanai uz mājām. Periodisko izdevumu klāsts ir vismaz divdesmit nosaukumi. Grāmatas maksā dārgi, un par piešķirto finansējumu to iegāde nav pārāk plaša. Taču kārākie lasītāji var iepazīties arī ar jaunāko literatūru, dažākt pagaidot rindā. Nav papildinājuma nozaru literatūrai, jo mazs pieprasījums. Arī tie, kuri lasa, priekšroku, kā liecina novērotais, dod vieglāku saturu grāmatām. Cilvēkus saista romānu sižeti ar vēsturiskiem notikumiem fonā. Ir cilvēki, kuri meklē sev zināmas grāmatas, bet citi paļaujas uz bibliotēkas darbinieku ieteikumu, pasakot vien virzienu, kas viņus interesētu. Piesaistīt uzmanību palīdz

Vilakas bibliotēkas vadītāja.

Rutta Jeromāne uzskata, ka bibliotēkai noteikti ir svarīga vieta sabiedrības dzīvē. Grāmatas un arī žurnāli maksā naudu, daudzi nevar atļauties tos pirkst. Bet bibliotēka piedāvā iespēju izvēlēties un lasīt. Vilakas bibliotēkas grāmatu fondu lasīšanai pārsvarā izmanto sievietes ap četrdesmit. Skumji, bet aktīvo lasītāju loks sarūk veselības problēmu dēļ, kad vairs nerāda acis.

Foto - M.Sprudzāne

Jaunumi.

Jaunākās grāmatas izliek atsevišķā plauktā, lai uzreiz būtu pamanāmas. Apmeklētājiem ir iespēja arī pašiem iet pie grāmatu plauktiem un izvēlēties sev interesējošu lasāmvielu.

Foto - M.Sprudzāne

Amatierteātru skate

Nopietni un pa jokam

1.aprili Balvu Kultūras un atpūtas centrā patiesi virmoja īpaša gaisotne. Kā nu ne, ja visas dienas garumā uz skatuves kāpa mūspuses talanti, Balvu novada amatierteātru skatē 2023 apliecinot, ka teātris ir dzives neatnemama sastāvdaļa. "Tas priecē, iedvesmo un mudina domāt!" apliecināja aktieri.

Sestdienas rītā pirms spraigā darba cēliena kultūras darba speciāliste MAIJA LAICĀNE atklāja, ka trīspadsmit izrādes vērtēs kompetenta žurijs, kuras sastāvā ir mūziķis un literāts Māris Lāpāns, Balvu Tautas teātra režisore Vaira Resne, ilggadējās Balvu Tautas teātra aktrises Vita Romanovska un Maruta Castrova. Jautāta, vai Joku dienā pieņemtais vērtējums būs nopietni īemams vērā, M.Laicāne uzsvēra, ka žurijs kompetence nav apšaubāma. Ja makšķerniekiem novēl: "Ne asakas", tad teātra ļaudīm Maija vēlēja: "Ne pūkas, ne spalvas!" un piebilda, ka Balvu teātra ļaudīm ir vēl savdabīgāks vēlējums: "Kaut tev piedzēries ormanis ar ilksgalu rīklē iebrauktu."

Savukārt MĀRIS LĀPĀNS sprieda, ka dzīvē viss notiek pirmo reizi: "1.aprili man ir tas gods būt pirmo reizi teātru skates žurijs sastāvā. Kas jāņem vērā? Galvenais – nebūt agresīvam, kas agros rītos dažreiz ir iespējams." Jautāts, vai dienas laikā viņš kļūs labestīgāks, Māris atjokoja, ka izmanto 1.aprīla tiesības pasmiņas par šo tēmu: "Jebkad un jebkuram jācenšas būt pietiekami objektīvam. Neko jau nevar pateikt, ja neko neesi redzējis. Prieks par to, ka ir ļoti daudz pieteikto darbu. Tas nozīmē, ka cilvēki savu brīvo laiku cenšas lietderīgi aizpildit. Tas ir labi, tas ir apsveicami!" Tuvojoties Lieldienām, vienīgais stiprā dzīuma pārstāvis žurijs prognozēja, ka ar olu kaujām viņam arī šogad īpaši neveiks: "Nemāku izvēlēties stiprās olas. Man jāzīstas, ka tas ir lielais, vājais punkts. Vai sevi pilnveidoju? Šād tad cenšos pamānīties un pakērt koka olu. Lieldienās visiem novēlu, lai katru dienu ir tikpat krāsaina kā Lieldienu olas!"

VITA ROMANOVSKA, atbildot uz jautājumu, kā veikties teātru skatē, uzsvēra, ka teātris ir nopietns pasākums: "Ar to vien nepietiek, ja vīrietis uzgērbī sievietes drēbes. Protams, to var darīt, ja tas atbilst lomai. Piemēram, mēs paši esam spēlejuši Čārlija krustmāti jeb krustmāti no Brazīlijas, kur Modrim bija jāvelk sieviešu kleita. Ja tas iederas koncepcijā, tad jā. Bet, ja

tas ir vienkārši, lai pasmiņos, tad tas vairs neiet krastā. Kāda ir laba teātra recepte? Labs teātris ir tad, kad *kustina* dvēseli un sirdi. Ja pēc izrādes nepaliel nekādas pēcgaršas, tad tas nav gluži labs teātris. Pēcgarša var būt ļoti labā nozīmē. Tad, kad tu izgaršo katra minūti, atgriezies un redzēto, dzirdēto pārdomā. Pasmejies, paraudi, izdzīvo un saproti, ka vēl gribi iet uz šādu pasākumu." Tāpat Vita spriež, ka no Covid spilēm jau esam izrāvušies: "Vajag tikai darīt un piedāvāt cilvēkiem iespējas." Spriežot par Lieldienu galdu, aktrise nešaubās, ka bez olām neiztikt: "Mums ir ģimenes tradīcija – citīgi krāsot olas, kad neizpaliek dažādas krāsas, lapiņu vākšanas aktivitātes un daudz kas cits. Arī zilais kāposts ilgi glabājas ledusskapī, arī melleļu burciņa ir sagatavota. Obligāti jābūt Lieldienu pashai. Visiem novēlu mieru, mieru un vēlreiz mieru."

Teātru skati 1.aprīli vēroja arī Balvu novada domes deputāte AIJA MEŽALE. Viņu nemulsināja fakts, ka skatē notiek Joku dienā, jo, kā Aija uzsvēra, labs noskaņojums raisa patiesus atzinumus: "Arī labs teātris ir labs noskaņojums un mīlestība uz to." Viņai piekrita MARUTA CASTROVA, atklājot, ka aktieriem vēlēs līksmību: "Lai šī ir līksmes pilna diena arī tad, ja viņi rādis nopietnas izrādes. Lai ir prieks par padarīto darbiņu! Lieldienās novēlu pamošanos no skumjām, jo dažreiz iestiegam sevis zēlošanā, savas veselības neatrisinātajās problēmās, darba nesakārtotajās un daudzās citās lietās. Tur iestiegot, mēs kritam depresijā. Lai Lieldienas ir tas laiks, kad no tā pamostamies. Augstākie spēki nekad nav gribējuši, lai cilvēki ir skumji. Teātra recepte? Mīlēt to, ko dari!" "Nereti vislielākās mulķības pasaule tiek izdarītas ar visnepietnāko sejas izteiksmi," teica Balvu Novada muzeja vadītāja Ivetā Supe, lūkojot izrādes 1.aprīli. April, april!

P.S. Žurijs augstāko vērtējumu piešķira Tilžas Kultūras un vēstures nama bērnu un jauniešu dramatiskam pulciņam "Spogulēni", režisore Inese Daukste; Baltinavas pagasta amatierteātrim "Palādas", režisore Anita Ločmele; un Susāju dramatiskajam kolektīvam "Spārītes", režisore Mārīte Bukovska. Interesanti, ka "Spogulēni" aktrise Sanija Vičupa pirms teātru skates paziņoja, ka žurijs 1.aprīli noteikti kādu joku izspēlēs. "Būsim droši un nebaidīsimies," viņa teica. Jāpiebilst, ka uz reģiona skati dosies "Spogulēni" un "Palādas".

Vienlaikus nosvin desmit gadu jubileju. Teātru skati atklāja Rubeņu Ciema dramatiskais kolektīvs Mudītes Maslovas (foto) vadībā ar izrādi "Lobs bij' puika mūsu Jezups". Viņa apstiprināja, ka kolektīvs 1.aprīli patiesi svītu savu desmito dzimšanas dienu. Jautāta, aktieru motivēšanai izmanto pātagu vai burkānu, režisore pavēstīja, ka viņas zaķēniem garšo burkāni. Jezupa lomas atveidotājs Jānis Usīns, dzirdot režisores teikto par burkāniem, smaidot pavēstīja, ka pirms desmit gadiem viņam lūdza nospēlēt tikai vienu lomu. "Nu jau neliek mierā desmit gadus," viņš piebilda.

Teātra stilā. Kubulu kultūras nama dramatiskā kolektīva "Zids" vadītāja Jolanta Sauleviča-Logina ar meitiņu Melisu sprieda, ka jebkurā pasākumā un svētkos jāvalda teātra cienīgai noskaņai. "Lai olas tiktu pasniegtas ne tikai rasolā," viņa jokoja.

Novadniece

Lasīšanas vēstnese Latgalē

Marta otrajā pusē Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika LNB lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žurijs 2022" svinīgais noslēguma pasākums "Lielie lasīšanas svētki", kurā kopā ar grāmatām un to autoriem sumināja arī Lasīšanas vēstnešus. Par Latgales reģiona aktivāko grāmatu lasītāju un pasākumu atbalstītāju atzina žurnālisti, mūsu novadnieci INGU KAĻVU-MIŅINU.

Kā juties LNB Lasīšanas veicināšanas pasākumā? Kādas pārdomas tas rāsīja?

– Tad, kad pamana un novērtē to, ko dari no sirds, ir ļoti priecīgi. Būt par Lasīšanas vēstnesi Latgales reģionā – tas ir iedvesmojoši un reize arī ļoti atbildīgi. Pasākumā piedalījos otro reizi. Tas ir skaists notikums visiem, kuri mīl grāmatas. Kad redzi, cik daudz bērnu lasa grāmatas, ir priecīgi, apzinoties, ka modernās tehnoloģijas vēl nav izkonkurējušas aizraujošo grāmatu pasauli.

Kas jādara, lai klūtu par Lasīšanas vēstnesi? Kādās aktivitātēs piedalījies, kādas – organizējī?

– Palīdzēju "Bērnu, jauniešu un vecāku žurijs 2022" noslēguma pasākuma organizēšanā Rēzeknes pilsētas Bērnu bibliotēkā, piedalījus arī citos bibliotēkās rīkotos pasākumos un tos atspoguloju laikrakstā "Vietējā Latgales Avīze". Pati lasīju 2022.gada kolekcijas grāmatas un savos iespaidos dalījos arī sociālajos tīklos. Nu jau vairāk nekā gadu man ir tāds foršs hobījs – esmu ne vien žurnāliste, bet arī grāmatu blogere. Esmu izveidojusi Instagram kontu @karuselis.lv, kurā foto, video un atsauksmju formātā stāstu par izlasītajām grāmatām, iedvesmojot arī citus lasīt. Dalos ar dažādiem lasīšanas mīkļiem, rīkoju konkursus, kuros var laimēt grāmatas. Facebook kontā karuselis.lv ar grāmatu atsauksmēm nedilos, tur pagaidām ir mazāk informācijas, bet plānoju arī

te dažādot saturu. Tas viss aizņem ļoti daudz laika, bet man patīk tas, ko daru.

Cik no "Bērnu, jauniešu un vecāku žurijs 2022" grāmatām izlasīji, kuras no tām patīk vairāk?

– "Bērnu, jauniešu un vecāku žurijs" eksperte esmu kopš 2014. gada. Biju cītīga lasītāja un izlasīju visas 2022. gada kolekcijas grāmatas. Par izlasito dalījos atsauksmēs arī savā Instagram kontā @karuselis.lv. Man ļoti patīk lasīt grāmatas, un jo īpaši uzrunā tieši tās, kas ir domātas bērnu auditorijai. Tās ir košas, krāsainas, ar sīrsgudriem vēstījumiem piepildītas grāmatas. Bieži vien pat paredzētas vairāk tieši pieaugušo auditorijai, jo savā ikdienas skrējienā mēs tik bieži ko nepamanām vai negribam ieraudzīt, bet grāmata atmodina iekšējo bērnu un ļauj paskatīties uz pasauli no cita skatpunkta.

No 2022.gada kolekcijas grāmatām man atmiņā palikušas: Tinas Ožeņičas "Ko dara jūtas?", Rebekas Lukošus "Nepaklausīgais vectēvs", Ineses Zanderes "Kaķis uz klavierēm", "Kurbads", Anjas Portinas "Radio Popovs", Čārlija Makesija "Puika, kurmis, lapsa un zirgs", Natašas Apanā "Pār jumtu debess vien" un Lindas Nemieras "Rīgas raganas". Katra no šīm grāmatām ir atšķirīga un ļauj izdzīvot dažādas emocijas.

Kādus pienākumus uzliek iegūtais tituls – Lasīšanas vēstnese? Vai ir jau padomā kāda aktivitāte?

– Turpināšu lasīt grāmatas un aktīvi darboties, popularizējot grāmatu lasīšanu. Arī turpmāk laikrakstā "Vietējā Latgales Avīze" un laikraksta "Latvijas Avīze" pielikumā "Kultūrzīmes" stāstīšu par latgaliešu autoriem un viņu jaunākajiem radošajiem darbiem, piedalīšos pati un populārizēšu pasākumus, kas notiek Rēzeknes pilsētas Bērnu bibliotēkā un Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā. Izveidotajā Instagram kontā @karuselis.lv turpināšu stāstīt par izlasītajām grāmatām. Protams, ir vairākas idejas, kā vēl varētu popularizēt grāmatu lasīšanu, viena no tām ir – beidzot īstenot ideju par savu

Lasīšanas vēstnese. "Grāmatas lasu kopš bērnības. Studējot filoloģiju, arī bija daudz jālasa. Mans ikdienas darbs, strādājot par žurnālisti, bieži vien saistīts ar literatūras pasauli. Grāmatu lasīšana ir brīnišķīga, un gribas, lai to apzinās arvien vairāk bērnu un jauniešu, un arī pieaugušo," atzīst Inga Kalva-Miņina.

raidierakstu jeb podkāstu.

Ko novēli grāmatu lasītājiem?

– Iedvesmojošu un aizraujošo pavasari gan grāmatu lappusēs, gan ārpus tām, piedaloties dažādos pasākumos un gūstot jaunas emocijas. Man pašai pavasarīs iesācies ļoti radoši un aizraujoši. Biju to astoņu Rēzeknes sieviešu vidū, kuras 8.martā tika godinātas pasākumā "Gada sieviete Rēzeknē 2022". Tad saņēmu nozīmīgo titulu "Lasīšanas vēstnese Latgales reģionā". Piedalījos raidierakstā "Piedzīvot lappuses", kurā stāstīju par grāmatu lasīšanu. Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā Rēzeknes novada bibliotekāriem vadību par medijpratību, bet Rēzeknes pilsētas Bērnu bibliotēkā pirmo reizi citiem ļāvu ielūkoties savā kaķu kalendāru un pastkaršu kolekcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Meklējam atbildi

Vai noteikumu neesamība netraucē policijas darbā?

Līdz administratīvi teritoriālajai reformai bija apstiprināti un atsevišķi izdalīti Balvu novada pašvaldības saistošie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība. Tagad tādu vairs nav. Vai to neesamība netraucē Balvu novada pašvaldības policijas darbā un sodišanā par kādu pārkāpumu?

Lai noteikumi nedublētos ar likumu

Balvu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodalas vadītāja ILUTA JAUNŽEIKARE skaidro, – pašvaldībā pašlaik nav spēkā saistošie noteikumi, kas paredz tieši administratīvo atbildību, jo 2020.gada 1.jūlijā spēkā stājās Administratīvās atbildības likums, kas jau paredz vairākus punktus, kas saistoši arī pašvaldībai. Tāpēc, lai saistošie noteikumi nedublētos ar šo likumu, netiek plānots izdot atsevišķus pašvaldības saistošos noteikumus, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība. "Tomēr arī citos atsevišķajos pašvaldības saistošajos noteikumos ir atrunāta attiecīgās nozares administratīvā atbildība. Piemēram, saistošo noteikumu "Par teritoriju kopšanu, ēku un būvju uzturēšanu Balvu novadā" IV sadaļā un saistošo noteikumu "Par reklāmu, priekšēlēšanu aģitācijas materiālu un citu informatīvo materiālu izvietošanu Balvu novadā" V sadaļā ir atrunāta administratīvā atbildība. Tāpat tas ir arī citos saistošajos noteikumos," informē I.Jaunžeikare.

To, ka atsevišķi izdalītu administratīvās atbildības noteikumu neesamība netraucē policijas darbam, uzsvēr arī Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE: "Pirms konkrētu saistošo noteikumu pieņemšanas tiek rūpīgi apskatīts, vai kādi ierobežojumi, vai citas normas jau nav iekļautas kādā no likumiem. Kā jau minēts, tas darīts ar mērķi, lai pašvaldības saistošie noteikumi nedublētos ar likumu. Iepriekšējos pašvaldības saistošajos noteikumos bija

atrūnāti arī tādi punkti kā, piemēram, aizliegums sēdēt uz soliņu atzveltnēm. Tas ir sīkais huligānisms, par ko sods jau paredzēts Administratīvās atbildības likumā. Tāpat ir arī citos gadījumos. Līdz ar to atsevišķi izdalītu administratīvās atbildības noteikumu neesamība policijas darbam netraucē."

Administratīvā komisija nav izskatījusi nevienu lietu

Tikmēr Balvu novada pašvaldības administratīcijas juriskonsults JURIS ANNUŠKĀNS min faktu, ka, atbilstoši iepriekšējiem saistošajiem noteikumiem, kad tie vēl bija spēkā, Balvu novada Administratīvā komisija nav izskatījusi nevienu lietu. "Tātad tie netika piemēroti tajos punktos, kur pārkāpumus skata Administratīvā komisija. Iemesls tam vienkāršs – šie pārkāpumi, par kuriem var piemērot administratīvo sodu, ir izmētāti pa citiem likumiem. Piemēram, vienā no iepriekšējo saistošo noteikumu punktā "Pirotehnisko ierīču darbināšana nav atļauta novada pašvaldības teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju pagalmos, Balvu pilsētas teritorijā, pagastu centros laikā no pulksten 23 līdz 7" minētais aizliegums ir iekļauts Pirotehnisko izstrādājumu aprites likuma 17.panta ceturtajā daļā, kurā pirotehnisko ierīču darbināšana daudzdzīvokļu māju pagalmos nav atļauta vispār. Tātad tas ir vēl stingrāks ierobežojums," skaidro J.Annuškāns.

Ar visiem Balvu novada pašvaldības pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem var iepazīties interneta adresē "www.likumi.lv" vai Balvu novada pašvaldības mājaslapā "www.balvi.lv", sadaļā "Pašvaldība/Normatīvie akti/Saistošie noteikumi".

Lasītājs jautā

Vai noteikumi aizliez pavasara ugunskurus?

Sākoties pavasarim, viens no aktuālākajiem jautājumiem ir teritoriju un ēku sakopšana, kas vienmēr iet roku rokā ar zaru un citu nevajadzīgu lietu dedzināšanu. "Vai šajā gadījumā ir izstrādāti attiecīgi pašvaldības saistošie noteikumi un vai tie paredz ugunskuru aizliegumu un dažādu gružu dedzināšanu?" jautā lasītājs.

No drošības aspekta šo jautājumu uzsver arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests: "Nereti neuzmanība, nepareiza ugunskura vietas izvēle, laika apstākļu neizvērtēšana un ugunskura atstāšana bez uzraudzības izraisa plašākus ugunsgrēkus, kuru rezultātā nodeg ēkas un transportlīdzekļi. Īpaša piesardzība jāievēro vējainā laikā, jo vējš dzirksteles var aiznest lielā attālumā. Tām nokļūstot degtspējīgos materiālos, var notikt aizdegšanās. Ja ugunskuru tomēr nepieciešams dedzināt, attālums līdz ēkām, kokiem un transportlīdzekļiem jāizvēlas vairākas reizes lielāks, nekā bezvēja un lēna vēja gadījumā. Pirms ugunskura kurināšanas arī jāpārliecinās, vai konkrētās pašvaldības saistošie noteikumi atļauj kurināt ugunskurus. Ja tas aizliegts, par to var piemērot sodu."

Balvu novada pašvaldības policija informē, ka saistošie noteikumi "Par sadzives atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā" nosaka, ka: atkritumu radītājam un valdītājam Balvu novada administratīvajā teritorijā aizliegs jebkāda veidā dedzināt sadzives atkritumus. **Tomēr pieļaujama kaitēkļu bojātu zaru un augu sadedzināšana, ja tas netraucē apkārtējos cilvēkus un nerada draudus cilvēku dzīvībai un veselībai, videi, kā arī personas mantai.** Ja pašvaldība nav noteikusi laika posmu, kurā aizliegta bojātu zaru, lapu un augu daļu dedzināšana, tad, nemot vērā Ministru kabineta noteikumus "Ugunsdrošības noteikumi", Valsts meža dienests katru gadu nosaka ugunsnedrošo laika posmu un izsludina tā sākumu un beigas visā Latvijas teritorijā. Tā laikā nav atļauta jebkāda dedzināšana, izņemot tam īpaši paredzētas vietas.

Informē ugunsdzēsēji

Izveidojas piedūmojums

29.martā pulksten 23.13 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņēma izsaukumu uz Bērzpils pagastu, kur trīsstāvu dzīvojamās mājas pirmajā stāvā nepareizas apkures sistēmas ekspluatācijas rezultātā kāpņu telpā bija izveidojies piedūmojums. Pulksten 00.04 darbi notikuma vietā tika pabeigti.

Palīdz putnam

29.martā ugunsdzēsēji glābēji palīdzēja putnam Balvos, kurš bija iestādzis lietus ūdens notekrene. Putns tika atbrīvots un palaists brīvābā.

Deg motortelpa

27.martā pulksten 10.27 VUGD saņēma izsaukumu uz Raina ielu Balvos, kur dega vieglās automašīnas motortelpa 0,5 m² platībā. Ugunsgrēks tika likvidēts pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās.

Deg būvgruži un atkritumi

24.martā ugunsdzēsēju glābēju palīdzība bija nepieciešama Briežuciema pagastā, kur dega būvgruži un sadzīves atkritumi 25 m² platībā. Izsaukums tika saņemts pulksten 23.12, bet likvidēts – pulksten 00.25.

Par kūlas dedzināšanu

VUGD atgādina, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta, sodāma un bīstama!

"Lai gan daudzi kūlas dedzinātāji domā, ka viņi ugunsliessmas spēs kontrolēt, diemžēl ik gadējā skarbā statistika liecina pretējo. Protī, nodedzinātās ēkas un automašīnas, cietušie cilvēki un desmitiem hektāru izdegusās teritoriju platības uzskatāmi parāda, ka uguni nav iespējams kontrolēt. Tā ir bīstama un nesaudzē neko, ko savā ceļā sastop! Tātad arī atgādinām, ka par kūlas dedzināšanu fiziskas personas var sodīt ar naudas sodu no 56 līdz 140 naudas soda vienībām (280 līdz 700 eiro). Savukārt par zemes neapsaimniekošanu un zāles nepļaušanu, lai novērstu kūlas veidošanos, fiziskajām personām var uzlikt naudas sodu no 28 līdz 140 naudas soda vienībām (no 140 līdz 700 eiro), bet juridiskajām personām – no 140 līdz 580 naudas soda vienībām (no 700 līdz 2900 eiro)," uzsver VUGD.

Vienotais ārkārtas notikumu tālrunis

Tavs zvans sasniegta vajadzīgo palīdzības dienestu visā Latvijā!

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
 - Valsts policija
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
 - Gāzes avārijas dienests

Informē CSDD

Darba laika izmaiņas aprīlī un maijā

APRĪLĪ

- 6.aprīlis (ceturtdiena): pirmssvētku diena; darba diena par vienu stundu īsāka; Balvu nodaļa strādā no pulksten 8.30 līdz 16.
- 7.aprīlis (piektdiena): Lielā piektdiena, brīvdiena.
- 8.aprīlis (sestdiena): strādā tās tehniskās apskates stacijas, kam sestdienas ir darba dienas; darba diena par vienu stundu īsāka; Balvu nodaļa slēgta.
- 9.aprīlis (svētdiena): Pirmās Lieldienas, brīvdiena.
- 10.aprīlis (pirmdiena): Otrās Lieldienas, brīvdiena.
- 30.aprīlis (svētdiena): strādā tehniskās apskates stacija Rīgā, Antenas ielā. Darba diena par vienu stundu īsāka. Balvu nodaļa slēgta.

MAIJĀ

- 1.maijs (pirmdiena): Darba svētki, brīvdiena.
- 2.maijs (otrdiena): darba diena; Balvu nodaļa strādā no pulksten 8.30 līdz 17.
- 3.maijs (trešdiena): pirmssvētku diena; darba diena par vienu stundu īsāka; Balvu nodaļa strādā no pulksten 8.30 līdz 16.
- 4.maijs (ceturtdiena): Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena, brīvdiena.
- 5.maijs (piektdiena): strādā tās tehniskās apskates stacijas, kam sestdienas ir darba dienas. Pārējām – brīvdienas; Balvu nodaļa slēgta.
- 6.maijs (sestdiena): strādā tās tehniskās apskates stacijas, kam sestdienas ir darba dienas. Pārējām – brīvdienas.

Balvu nodaļa slēgta.

- 7.maijs (svētdiena): strādā tehniskās apskates stacija Rīgā, Antenas ielā. Pārējām – brīvdiena.
- 13.maijs (sestdiena): pirmssvētku diena; strādā tās tehniskās apskates stacijas, kam sestdienas ir darba dienas; darba diena par vienu stundu īsāka; Balvu nodaļa slēgta.
- 14.maijs (svētdiena): Mātes diena, brīvdiena.
- 20.maijs (sestdiena): pārceltā darba diena no 5.maija (piektdienas); tehniskās apskates stacijas un klientu apkalpošanas centri strādā standarta (piektdienas) darba laiku; Balvu nodaļa strādā no pulksten 8.30 līdz 17.
- 27.maijs (sestdiena): pirmssvētku diena; strādā tās tehniskās apskates stacijas, kurām sestdienas ir darba dienas; darba diena par vienu stundu īsāka; Balvu nodaļa slēgta.
- 28.maijs (svētdiena): Vasarsvētki, brīvdiena.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Īsumā

Atceļ avansa maksājumus no saimnieciskās darbības

Pašnodarbinātām personām vairs nebūs jāveic iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumi no saimnieciskās darbības. To noteic Saeimā 23.martā pieņemtie grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”. Izmaiņas piemēros ar šī gada 1.janvāri.

Ja nodokļa maksātājs jau būs veicis pirmo iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumu par 2023.gadu, kura termiņš ir 23.marts, tas parādīsies vienotajā nodokļu kontā kā nodokļa pārmaksa, ja vien netiks novirzīts citu nodokļu maksājumu segšanai. Savukārt, ja avansa maksājums nebūs veikts, par šo maksājumu netiks aprēķināta nokavējuma nauda, noteic grozījumi.

Nodokļa maksātājs varēs arī izvēlēties veikt nodokļa avansa maksājumus tāpat kā līdz šim – jau taksācijas gada laikā. Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, iepriekš veiktās nodokļa iemaksas tiks attiecinātas aprēķinātā nodokļa segšanai un būs jāveic mazāka iemaksa, nekā aprēķināts deklarācijā. Ja taksācijas gada laikā veiktā iemaksa būs lielāka nekā aprēķinātā piemaksājamā summa, papildus maksājums nebūs jāveic.

Līdz šim bija noteikts, ka pašnodarbinātās personas veic iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumus, savukārt Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko satricinājumu pārvārēšanai 2020., 2021. un 2022.gadā avansa maksājumus varēja neveikti vai veikt labprātīgi.

Likums grozīts, lai pašnodarbinātās personas savus finanšu resursus varētu maksimāli efektīvi izmantot savā saimnieciskajā darbībā, tostarp veiksmīgāk atgūties no ekonomiskajiem satricinājumiem, ko izraisījusi gan Covid-19 pandēmija, gan arī Krievijas uzsāktais karš Ukrainā, teikts grozījumu anotācijā.

Paaugstinās personu ar invaliditāti asistentu un pavadoņu atlīdzību

No valsts budžeta finansētā asistenta un pavadoņa pakalpojumiem asistentu un pavadoņu atlīdzība ar 1.aprīli būs ne mazāka kā 5,11 eiro par vienu pakalpojuma sniegšanas stundu.

Attiecīgi valsts nodrošinātais finansējuma apmērs pa valdības sociālajiem dienestiem par vienu asistenta pakalpojuma un pavadoņa pakalpojuma sniegšanas stundu ar 1.aprīli būs 5,37 eiro, kas ietver arī administrēšanas izmaksas 0,26 eiro apmērā. Administrēšanas izdevumi ir paredzēti 5% apmērā no kopējiem pakalpojuma izdevumiem, tādējādi tiek saglabāta tāda pati administrēšanas izdevumu proporcija, kāda tā bija līdz 2022.gada 31decembrim.

To nosaka grozījumi Ministru kabineta noteikumos “Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti”, kas 21.martā pieņemti valdības sēdē.

Grozījumi noteikumos nosaka arī aprūpes pakalpojuma nepilngadīgām personām ar invaliditāti minimālās vienas stundas izmaksas 4,79 eiro apmērā. Faktisko aprūpes pakalpojuma vienas stundas izmaksu noteikšana ir pašvaldību kompetencē.

Informē “Sadales tīkls”**Pārliecinies, ka nedzīvo uz pulvermucas**
Strāvas noplūdes automātslēdzi – papildu drošības garants

Lai arī elektrodrošības situācija Latvijā pakāpeniski uzlabojas, statistika vēl aizvien ir skaudra – ik gadu vairāki desmiti iedzīvotāju gūst elektrotraumas un ugunsgrēkos, ko izraisa bojāta elektroinstalācija vai elektroierices, tiek nopostīti ipašumi.

Arī jaunākās AS “Sadales tīkls” aptaujas “Elektrodrošības indekss”* dati liecina, ka vairāk nekā puse (53%) iedzīvotāju vismaz vienreiz sadzīvē ir guvuši elektriskās strāvas triecienu. Lai uzlabotu elektrodrošību mājoklī, iespējami mazinot elektrotraumu un iekštīku bojājumu izraisītu ugunsnelaimju risku, “Sadales tīkls” aicina iedzīvotājus izvērtēt strāvas noplūdes automātslēžu uzstādīšanu savos ipašumos.

“Tie ir maldi, ka elektroierices vai elektroinstalācijas bojājuma gadījumā parastie automātslēži (drošinātāji jeb “korki”) spēj pasargāt mūs no elektrotraumām vai mūsu ipašumu no ugunsnelaimēs. To apliecina cietušo iedzīvotāju un nodegušo ipašumu statistika. Vienlaikus zinātne un tehnoloģijas attīstās, tostarp arī drošības jomā. Vairs ne jaunums, taču daudziem vēl aizvien nezināms produkts (elektroierice), ir strāvas noplūdes automātslēži, ko var uzstādīt papildu drošībai. Tie pašreiz uzstādīti vien nelielā skaitā mājokļu, kaut gan to izmaksas kopumā vērtējamas kā nebūtiskas attiecībā pret cilvēka veselību, dzīvību un arī ipašuma drošību,” norāda “Sadales tīkla” Mācību centra elektrozinību mācību vadītājs ARTŪRS ŠMATS.

Kas ir strāvas noplūdes automātslēži

Visiem zināmie klasiskie automātslēži (sarunvalodā bieži saukti par “korķiem”) nostrādā, kad tiek konstatēta iekšējā elektrotīkla pārslodze vai radies issavienojums. Savukārt strāvas noplūdes automātslēžis reagē jau brīdi, kad fiksē nelielu elektriskās strāvas noplūdi, automātiski atslēdot elektrības padevi visam ipašumam vai konkrētām telpu grupām. Respektīvi – tie mēra elektroīkājā kēdē ieplūstošo un izplūstošo elektrisko strāvu. Konstatējot noplūdi, strāvas noplūdes automātslēžis nostrādā, atslēdot sprieguma padevi.

Kādam nolūkam paredzēti strāvas noplūdes automātslēži

Galvenā strāvas noplūdes automātslēžu priekšrocība ir cilvēku un mājdzīvnieku pasargāšana no smagām un letālām elektrotraumām. Vienlaikus tie pasargā arī ipašumus – dzīvojamās mājas vai saimniecības ēkas – no ugunsnelaimēs. Piemēram, strāvas noplūdes automātslēži atslēdz sprieguma padevi brīdi, kad mazs bērns kontaktligzdā ievieto svešķermenī vai pieaugušais lieto elektroierici ar bojātu izolāciju, tādējādi jaujot izvairīties no dažādām elektrotraumām, tostarp ar letālām sekām.

Nereti strāvas noplūde var būt nemanāma un acīm nerzedzama. Piemēram, noplūdes avots var būt iekšējo elektroinstalāciju bojājumi – nama sienās (zem apmetuma vai ģipškartona). Arī bojājumi elektroierīcēs ne vienmēr ir

laikus pamanāmi. Faktiski strāvas noplūdes automātslēžu nostrāde, īpaši, ja tas notiek atkārtoti, var kalpot arī kā brīdinājuma signāls par bojājumu elektroinstalācijā vai elektroierīcēs.

Kā noskaidrot, vai ipašumā jau ir uzstādīti strāvas noplūdes automātslēži

Strāvas noplūdes automātslēžus no klasiskajiem automātslēžiem vizuāli atšķir viena būtiska lieta – līdztekus pašam slēdzim tiem vienmēr ir arī papildus “testa” poga, kas nereti apzīmēta ar burtu “T”. Šādas pogas mērķis ir nepieciešamības gadījumā veikt pašpārbaudi, lai pārliecinātos, ka slēdzis pilda savu funkciju. Testus var veikt paši iedzīvotāji. Testa jeb pašpārbaudes pogas nospiešana izsauks mākslīgu elektriskās strāvas noplūdi, kas momentāni atslēgs strāvas noplūdes automātslēži, tādējādi tiks pārbaudīta korekta šī slēža darbība. Eksperīti aicina to darīt ne retāk kā reizi gadā.

Kā uzstādīt strāvas noplūdes automātslēžus

Ideālā gadījumā strāvas noplūdes automātslēžus būtu vēlams uzstādīt visam ipašumam. Taču, ja to nav iespējams paveikt uzreiz, vēlams sākt ar paaugstinātās bīstamības telpām, kas pakļautas augstākam mitruma līmenim vai ūdens tuvumam un tātad – arī lielākam riskam. Mitruma un ūdens dēļ divas elektronnedrošākās telpas tipiskos mājokļos ir vannas istaba un virtuve. Savukārt privātmājās papildus šīm telpām strāvas noplūdes automātslēžus noteikti būtu ieteicams ierīkot arī ārējai elektroapgādei, jo tā pakļauta laikapstākļu ietekmei.

Lai veiktu strāvas noplūdes automātslēžu uzstādīšanu, jāvēršas pie sertificēta elektriķa, kas ne tikai spēs veikt drošu un kvalitatīvu slēžu uzstādīšanu vai nomaiņu, bet arī izvērtēs mājokļa elektroinstalācijas stāvokli un sniegs rekomendācijas.

“Sadales tīkla” elektrodrošības eksperts A.Šmats skaidro, ka visvienkāršāk strāvas noplūdes automātslēžus būs iespējams uzstādīt ipašumos, kur elektroinstalācija atbilst jaunākajiem standartiem. Ja nekustamā ipašuma elektroinstalācijas nomaiņa ipašumā ir veikta pēdējo 20 gadu laikā, elektroinstalācijai vajadzētu būt atbilstoši.

Tāpat, izbūvējot ipašumā jaunu elektroinstalāciju, šo slēžu uzstādīšanas izmaksas būs nebūtiskas. To cenas, salīdzinājumā ar klasiskajiem automātslēžiem, palielinās kopējās izmaksas par dažiem euro (gabalā). Turpretī mājokļos ar neatbilstošu un novēcojušu elektroinstalāciju izmaksas būtiski pieauga. Lai tehniski būtu iespējams uzstādīt strāvas noplūdes automātslēžus, var nākties nomainīt visu elektroinstalāciju.

Alternatīvs pagaidu risinājums līdz strāvas noplūdes automātslēžu uzstādīšanai

Veikalos pašlaik pieejami arī strāvas noplūdes automātslēži, kas paredzēti izmantošanai kontaktligzdās.

Vizuāli tie atgādina sadalītājus jeb tautā tā dēvētos “zagļus”, taču pilda drošības funkciju, kontaktam pievienojot elektroierīci. Šī var būt laba alternatīva, kamēr nav veikta strāvas noplūdes automātslēžu uzstādīšana, piemēram, uzsākot pavasara dārza darbus. Svarīgi gan atzīmēt, ka šāda ierīce pasargās, ja ipašumam būs jaunākajiem standartiem atbilstoša elektroinstalācija.

“Nav noslēpums, ka dārza elektrotehnikas izmantošana nereti saistītās ar paaugstinātu risku – ir bijuši gadījumi, kad, neapdomīgi lietojot augstspiediena sūknī, ūdens tiek iešķirts ar rozetēs. Tāpat ik gadu ir vairāki gadījumi, kad tiek sapļauts elektriskās plāujmašīnas vads. Šādos gadījumos kontaktos ievietojamie strāvas noplūdes automātslēži var pasargāt no elektrotraumām. Tā var būt praktiska un pārdomāta dāvana tuviniekiem,” rekomendē A. Šmats.

Elektriskā strāva, atkarībā no tās stipruma, uz cilvēka ķermenī iedarbojas dažādi, tomēr tās rezultātā iespējams gūt ļoti smagas un pat nāvējošas traumas. Saskaroties ar strāvas triecienu, var notikt vieglāk vai stiprākā muskuļu saraušanās, samānas zaudēšana, traucējumi sirdsdarbībā vai elpošanā, kā arī paralīzes vai nāves iestāšanās. Savukārt, neuzmanīgi rīkojoties ar elektroierīcēm, iespējams gūt arī apdegumus, neatgriezeniskus ādas bojājumus, acu traumas, kā arī kaulu lūzumus un sasitumus.

***Par aptauju:** AS “Sadales tīkls” aptauja “Elektrodrošības indekss” ir ikgadēja aptauja, kas ataino sabiedrības elektroierīci. Tā veikta tiešsaistē 2022.gada nogalē sadarbībā ar pētījumu centru “Norstat”. Aptaujā piedalījušies 1006 respondenti – Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 75 gadiem.

“Sadales tīkls” ik gadu rīko elektrodrošības kampaņas, lai skaidrotu sabiedrībai elektrodrošības prasību ievērošanas nozīmi, un dati liecina, ka elektrotraumu skaits pakāpeniski samazinās. Pērn elektrotraumas guvušas 30 personas, no kurām viens gadījums bijis ar letālām sekām, kamēr 2021.gadā – 56 un letālas sekas tika konstatētas sešos gadījumos. Mērķis ir turpināt informēšanas darbu, lai gan elektrotraumu, gan ar bojātu elektroinstalāciju saistītu ugunsgrēku skaits Latvijā turpinātu samazināties.

A.KOZLOVSKA, ārējās komunikācijas vadītāja

Laika zīmes

Kādu varam sagaidīt aprīlī?

Sniegs aprīli paredz augļigu gadu. Jāatceras, ka auksts marts paredz siltu maiju, bet silts marts – aukstu un puteņainu aprīli. Ziemeļvēji, kuri izpalika puteņu mēnesi, var atgriezties aprīli. Šie ticejumi tikai apstiprina Sulu mēneša un pavasara mainīgo dabu.

Šogad pirmie gājputni jau sāka atgriezties februārī, un šobrīd turpinās putnu migrācija, bet ar masveidīgu atgriešanos nesteidzas. Tas norāda, ka vēl gaidāmi nepatīkami laika apstākļi. Arī cīruļi iedziedāja jaunā mēnesī, un tā ir zīme, ka pavasaris būs garš un salīdzinoši vēss. Sulu mēneša pirmajā pusē laikapstākļi mainīgi. Nelieli nokrišņi gan lietus, gan reizēm arī slapja sniega veidā un temperatūra robežās no -5°C dažās naktis līdz +15°C saulainajās aprīļa pēcpusdienās laikā ap Lieldienām (9., 10. aprīlis). Lieldienu nedēļā (2. - 9. aprīlis) lielākoties saule mīsies ar mākoņiem, naktis dažviet nelielas salnas un brīziem īslaicīgam lietum var pievienoties slapjš sniegs un krusas graudi. Temperatūra šajā laikā no -3°C dažās naktis līdz +10°C saulainās dienās.

Mēneša vidū laikapstākļi nepastāvīgi. Dažās dienās saule gaisu sasildīs līdz +12, +14°C, bet mākoņainās rietumvēja dienās temperatūra nebūs augstāka par +5, +10°C. Naktis iespējamas salnas, un nokrišņi šajā laikā īslaicīgi – gan lietus, gan slapjš sniegs. Mēneša otrajā pusē, lai arī laikapstākļi uzlabosies, turpināsies aprīļa mainīgā daba. Laikā ap 20.aprīli temperatūra dienas laikā var paaugstināties līdz +18, +20°C atzīmei un iespējami pirmie pavasara pērkona negaisi. Pēc pirmajiem pērkona negaisiem, laikā ap Markus dienu (25.aprīlis), varam piedzivot arī strauju temperatūras kritumu ar salnām naktīs, cīruļputeni, brāzmainu vēju un krusu. Naktis laikā temperatūra var pazemināties līdz -3, -5°C un dienas laikā ne augstāk par +5, +8°C. Vēlāk, mēneša izskanā, līdz ar mēness fāžu maiņu (28.aprīlis), sagaidīsim arī ievērojamu temperatūras kāpumu, kad dienas laikā tā pakāpsies līdz +17, +22°C. Šajā laikā pārsvarā saulains, sauss un silts.

Lapu mēnesis maijs solās būt silts, mitrs, ar vasarīgām temperatūrām un pērkona negaisiem mēneša otrajā pusē.

VILIS BUKŠS

Brīvdienu dārzs

Ko stādīt, lai mazāk jāstrādā?

Dārzam laukos, ipaši tādam, kuru baudīt, atskrienot no pilsētas tikai nedēļas nogalēs un atvalinājumā, jābūt gan ainaviskam, gan arī viegli kopjamam. To vērts atcerēties, plānojot savu miera ostu.

Jebkuram dārza īpašniekam galvenais ir paturēt prātā, ka dārzs primāri ir priekam un patikšanai, nevis tikai rūpēm un raizēm. Tiem, kuri uz laukiem brauc brīvdienās vai atvalinājumā, šī ir otrā dzivesvieta, kas radīta ar mērķi atpūsties, tāpēc darāmajiem darbiem jābūt minimāliem. Lai tā izdots, visa pamatā ir pārdomāts plānojums, kam vajadzētu sākties ar pareizu zonējumu – skaidru prezentācijas, atpūtas un saimniecisko zonu noteikšanu.

Prezentācijas zonai, ko ierauga pirmo, jābūt tādai, kur tikai jānopļauj zāle. Akcentam tā var būt papildināta vien ar nelielu skaitu koku un krūmu, kas var iztikt bez saimnieka pat vairākus mēnešus. Bet šeit nevajadzētu būt vasaras puķu dobēm, jo tās prasa vislielāko kopšanu, regulāru laistišanu un stādīšanu.

● Uzsvars jāliek uz kokaugiem, košumkrūmiem un ziemcietēm.

Sākotnēji, plānojot dārzu, jāizdomā, kur brauc iekšā, ko rāda viesiem, kur ierīko kompostkaudzi un siltumnīcu. Tālāk plānā liek augus. Tos izvēlas atkarībā no klimata un augšanas apstākļiem. Vietā ar skarbāku klimatu izvēlas izturīgos, kas var izdzivot bez saimnieka: nestāda persikus, mandeles vai magnolijas, kas ir jātin un jācubina, tā vietā priekšroku dod tādiem, kuri var iztikt bez segšanas un oderēšanas, bet tajā pašā laikā ir glīti un pievilkīgi. Laukiem piestāv cerīni, filadelfi, liepas un ozoli, jāņogu krūmi, arī flokši un miķelites, kazbārži un peonijas – tie visi jau kļuvuši par latvieša kodu. Tā ir vērtības, kas uzreiz nāk prātā, domājot par lauku īpašuma ainvetu. Turklat augus izvēlas arī atbilstošus mājas tēlam un dārza atrašanās vietai – saskanīgus ar laiku, kad ēka būvēta, jo dārzam ir jāsasaucas ar arhitektūru.

Viegli audzējams augs, lai arī nav klasiski latviešu, ir hortenzija, kas ir jauns ienācējs mūsu dārzos. Tai patīk augļīga, skāba augsne un mitrums, – tad veidojas lielas, skaistas ziedu bumbas. Modē ir graudzāles, ko iecienījusi jaunā paaudze, bet vecāka gadagājuma dārzkopji saka, – ko tur graudzāles, tāpat plāvas ir visapkārt. Jau vairākus gadus pieprasītas ir peonijas – kas tas par lauku dārzu, kurā nav šo puķu! Tās ir viegli audzējamas un vienā vietā var dzīvot gadu desmitiem.

Arī ar krūmrozēm un parka rozēm nav problēmu – pavadot laukos tikai brīvdienas, tās droši var iestādīt!

● Labs risinājums ir skujkoki, jo tie ir mūžzaļi. Tas gan ir gaumes jautājums, jo citiem šķiet, ka skujeņi ir nelatviski.

Izcili ir lielie skujkoki – priedes, lapegles, baltegles, arī tūjas un egles. Ja skujkoki iestādīti pareizā proporcijā, tad dārzs ir dzīvīgs arī tukšajā laikā, turklāt ainavisti uzskata, ka tajā vismaz 20 procentiem jābūt skujkokiem, vienalga, lieliem vai maziem, kļājeniskiem vai taisni augošiem. Skujkoki piešķir koptēlam zaļumu, sevišķi jau lauku dārzā, kur ir lielas teritorijas. Ja īpašums atrodas ciemata centrā un dārzs ir ar ierobežotu teritoriju, var izvēlēties skujkoku pundurformas.

Tomēr galvenais uzsvars brīvdienu dārzā ir uz to, lai tas

būtu viegli kopjams, jo atslēgas vārdi ir priekam un patikšanai. Ko audzēt, ja negrib tikai smukumu, bet vēlas, lai arī bērni un mazbērni kaut ko iemācīs? Noteikti vērts ieguldīt augļu un ogu dārzā, jo ābeles, plūmes, ķirši un tamlīdzīgi augi ir ilgttermiņa risinājums. Varbūt pirmos gados tomēr būt kaut kas jādara un jāveido, taču kociņš neprasa ne ravēšanu, ne īpašu kopšanu.

Augļu dārzs pie lauku mājas ir iederīga vērtība. Arī ogu dārzs – jānegas, upenes, krūmmellenes, ērkšķogas, avenes. Klasiskam pilsētniekam, kurš vēlas aizbraukt uz laukiem, sajust zāli ar pliku pēdu un noraut no krūma savu ogu, tas ir vienreizējs ieguldījums – nedaudz pūļu, lai krūms vai koks izaug liels un skaists, un tālāk jau augļu dārzs neprasa nekādas rūpes atšķirībā, piemēram, no zemenēm un puķēm podos.

Droši var veidot arī ziemciešu dobes, kas savukārt labi kombinējas ar pavasara sīpolpuķēm, piemēram, sniegpulksteņiem un krokusiem – tie no zemes izliet jau uzreiz pēc sniega nokušanas. Tā var iegūt gan divreiz sezona ziedošu dobi, gan arī pirmo prieku pavasari. Ja pavasara sīpolpuķes ieliek parastā dobē, vēlāk tur jāstāda kādas vasaras puķes, piemēram, samtenes, lai dobe nav tukša, bet ziemciešu dobē, kad sīpolpuķe noziedējusi, ziemcietes jau būs paaugušas un noslēps nodzeltējušos lakstus. Šādā dobē var stādīt arī puķes, kas pašas izkaisa sēklas, piemēram, uzpirkštītes vai kāršrozes, kas zied otrajā gadā. Augu klāsts, ko var izmantot, ir ļoti plašs.

Ko vēl stādīt brīvdienu dārzā?

✓ Var stādīt etiķkokus, korintes, aronijas, vilkābeles, irbenes, visus ēdamos pīlādžus, grimoņus, kas tukšajā laikā izceļas ar savām krāsām.

✓ Arī spirejas, zemo mandeli, kas skaisti zied pavasari, alkšķlapu kletru un Mosanas abēliju.

✓ No puķēm izcilas ir astilbes, ehnācijas, kazbārži, sudrabsveces, tūbainās anemones, kas zied līdz salnām.

✓ Ja nav mazu bērnu, var stādīt maijpukītes, kurām gan ir indigas ogas.

✓ Kaut kur dārzā (bet ne dobē) var ieviest piparmētras.

✓ Kārtīgā lauku dārzā noteikti iederas rabarbers, kas ir krāšķis un veselīgais augs.

✓ Var ierīkot arī garšvielu dārzu, kurā iestādīt mēnešzemes, kas neprasa īpašu kopšanu.

✓ Lielisks augs ir lupstājs – dekoratīvs un atbaida grauzējus.

✓ Laukos iederas dažādi vīteņi – vīnogas, pareizi iestādītas, neprasis rūpīgu kopšanu, īpaši latviešu šķirnes.

✓ Krāsu un formu ieviesis pieclapiņu mežvīns un liellapu aristoloģija jeb pipeskoks.

Darbi aprīlī

Grozies, kā gribi, aprīlis ir klāt! Klāt ne tikai kalendārā, bet arī dārzā. Ar dārza darbiem – augļu kociņu potēšanu, miglošanu, sējas darbiem laukā, siltumnīcā un lecekti; ar puķu stādu audzēšanu un dobu mēslošanu. Aprīlis ir laiks, kad jādomā par vasaras puķēm – par to sēšanu gudra dārznieka padoms allaž noderēs. Protams, nedrikst aizmirst par dažādām augu slimibām.

✓ Brīvi augošiem dzīvžogiem regulāri izgriež vecos un nokaltušos zarus. Apgriež mūžzaļos un lapu kokaugu dzīvžogus. Mēneša beigās veic dzīvžogu mēslošanu ar kompleksajiem minerālmēsliem.

✓ Rožu stādījumiem noņem segumu – tas jādara tad, kad laiks ir apmācies (lai izvairītos no saules apdegumiem). Rozes apgriež līdz veselai koksnei, virs augt sākuša pumpura. Šo darbu ir svarīgi nenokavēt, jo siltā laikā pumpuri sāk ātri plaukt. Kad rozes ir apgrieztas, tās noteikti jāmēslo un jāmulcē. ļoti ieteicams ir organiskais mēslojums (sadaliņšies kūtsmēslis, sapropelis), kā arī speciālais rožu mēslojums, kas satur visas nepieciešamās barības vielas.

✓ Ziemciešu dobēs jau redzami pirmie pavasara vēstneši – krokusi, narcises un vizbulītes. Lai tiem atbrīvotu ceļu preti saulei, dobes atbrīvojam no sausām lapām un augu atliekām, mēslojam un irdinām. Ja nepieciešams, mulcējam. Ziemciešu stādījumiem piemērotāka mizu mulčas smalkā frakcija – humuss.

✓ Papildinot viršu un ēriku dobi ar rododendriem un zemajiem skujeņiem, efekts būs lielisks. Pavasari ir īstais laiks apgriezt viršus – nogrieziet visu iepriekšējā gadā ziedējušo zariņu daļu. Tādējādi virsis drīz sakuplos un rudenī ziedēs vēl bagātīgāk. Viršaugiem nepieciešams mēslojums un skābas kūdras kārtīga vai mizu mulča.

✓ Arī zāliens gaida savu kopēju. Ja laika apstākļi to nav jāvuši izdarīt martā, ļoti svarīgi rūpīgi nogrābt sauso zāli un sūnas, vēl labāk zālienu apstrādāt pamatīgāk – aerēt, vertikulēt, piesēt un nomēslot ar kompleksu minerālmēslojumu (ar palieinātu slāpeķu daudzumu). Ja zālienā ieviesusies sūna, lieliski noderēs speciāls mēslojums pret sūnu zālienā, lai gan tas neatrisinās sūnu kā problēmu kopumā – tur nepieciešama kompleksa pieeja ar zālienu kūrēm un mūsu speciālista padomu. Pēc mēslošanas zālienu kārtīgi aplēj.

✓ Kad zeme jau iesilusi, sāk stādīt dekoratīvos kokaugus – cerīnus, filadelfus, deicijas, forsītijas, veigelas, spirejas, klinšrozites (čužas), bārbeles u.c. Stāda arī mūžzaļos augus – dažādas tūjas, kadiķus, bukšus, rododendrus, eglites, ērikas u.c. Agrāk stādīt kokaugi būs pateicīgi par tiem piemērotu minerālmēslojumu un atjaunotu priežu mizas mulčas slāni, kur tas nepieciešams.

✓ Vietās, kur augsne atkusei un nedaudz iesilusi, var stādīt augļu kokus un krūmus. Pirmie jāiestāda kauleņaugi (ķirši, plūmes, aprikozes, persiki) un upenes, ērkšķogas ar atklātu sakņu sistēmu (kailsakņi), jo tie saplaukst visagrāk. Neaizmirstiet laistīt, jo pārstādot cietusī sakņu sistēma sākumā nespēj uzņemt ūdeni vajadzīgajā daudzumā.

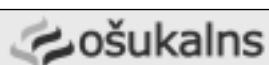
✓ Pavasara saulainajās un siltajās dienās augļu pastiprinātī ūst, tāpēc augļu regulāri jālaista. Daudz labāk stādīšanu pārceš konteinerstādi (podījos), jo tiem sakņu sistēma pārstādot netiek traumēta. Iekārtojot vai papildinot esošo, var iestādīt arī kaut ko neparastāku – ēdamo šķirņu pilādžus, sausseržus (pirmās ogas dārzā), krūmmellenes (īoti garšīgas un veselīgas ogas), citronliānas, aktinīdijas u.c. Pret sēniņu slimībām augļu kokus un krūmus miglo ar pretēniņu preparātiem – fungicidiem. Jāsāk apkarot arī kaitēkļi, apliekot kokiem kukaiņu keramās jostas no gofrēta materiāla, miglojot ar insekticidiem (decis, fastaks u.c.). Der atcerēties, ka miglošanu veic, ja gaisa temperatūra ir vissazīmējotā +15°C.

✓ Apkopj zemenes – aizvāc vecās, bojātās lapas un iestrādā kompleksos minerālmēslus. Ieteicams mulcēt stādījumus, lai zemeņu ziedi neciestu pavasara salnās un tās pasteidzinātu, dobes pārkāpj ar agrotīku. Aprīļa beigās vīnogulājiem noņem piesegumu.

✓ Ja laikus uzklāts plēves segums skābenēm, tad aprīļi jau varēs nobaudīt pirmo skābeņzupu. Tāpat arī jāpastādzina rabarberi, jo tieši pirmie dārzeni un zaļumi ir tie gaidītākie un veselīgākie. Mēneša beigās, ja laika apstākļi atļauj, jau var iestādīt diedzētos agros kartupeļus, agros kāpostus, piķē sadiedzētos puravus un sīpolus. Jāņem vērā, kamēr augi nav iesakņojušies, tās var nokaut salna. Tāpēc pirms stādīšanas jāpārsteidz par laika prognozēm.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Reklāma

Pareizi apsaimniekots MEŽS
nes lielāku PEĻŅU!

SIA "OŠUKALNS" specializējas meža kopšanā, izstrādē un atjaunošanā,
kā arī nodrošina visas meža produkcijas realizāciju

V
E ► meža inventarizāciju
I ► stigošanu
C ► dastošanu
A ► vērtēšanu
M: ► dokumentācijas sagatavošanu

Sanem labāko piedāvājumu pie mums! Zvani vai raksti!

25612241

Iepērkam cirsmas,
meža un zemes ipašumus,
apaļkoku pie ceļa.
Slēdzam sadarbības
līgumus.

@ latgale@osukalns.lv

Pārdod

Z/S "GRAČULI" pārdod jaunputnus,
dēļejvistas. Pieteikumi
pa tālr. 29186065.

Pārdod Ford Mondeo,
2009.g., 2.0 D.
Tālr. 26244300.

Skaldīta malka.
Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes
ajoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod "Ezermalā-2" dārza
mājiņu ar zemi.
Tālr. 27545508.

Pārdod labu, skaldītu malku.
Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Dažādi

Vēlas nomāt lauksaimniecības zemi
vai iegādāties.
Tālr. 28772537.

Zāģē, izved cirsmas, apaugumus.
Kāpurķēzu universālā ekskavatora
pakaļpojumi.
Tālr. 28608343.

Piedāvā jumtu kausēšanu, seguma
maiņu u.c. koka konstrukcijas,
terases. Tālr. 28723280.

Piedāvā darbu

PIEDĀVĀ DARBU AUGĀLU PĀRSTRĀDES CEHĀ Kubulos.
Alga no 620 euro uz rokas.
Tālr. 26525673.

Pērk

Z.S "Strautiņi"
mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTEJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparspartrade.lv

SIA "RENEM"
iepērk
jaunlopus, liellopus,
citas, piena telinus.

Augstas cenas. Visa veida
apmaksa.
Informācija pa tālr.
29485520, 26447663.

Pērk visa veida mežus,
apaugumus, cirsmas.
Tālr. 25752944, 27270205.

Vairs ciemos neatnākt pa dzīmtās
zemes takām,
Jo vārti dzīvibai ir aizvēršies ciet.
Uz mūžu ardievas tev skumji
sakām,
Kaut ilgi vēl tev bija iet un iet.

Visdziļākā līdzjūtība **Annai Ūbelei ar**
ģimeni, viru un tēti ANDRI pāragri
mūžībā pavadot.

Andrejs Picukāns un Jānis Gabrāns

Teiksim ardievas māmuļai sirmai,
Kas soļiem tik gaišiem gāja,
Kas bērniem un mazbērniem klusi
Mīlus vārdus kā dimantus krāja.

(M.Jansone)

Kad kluso sāpi izraud sveces, mūsu
visdziļākā līdzjūtība **Inārai Daukstei**
ar ģimeni, MĀMINU smilšu kalnā
pavadot.

Bijušie darba kolēgi

Skumji galvas noliec priedes klusās,
Nolīst viršos rieta mirdzums silti,

Nošalc vēsma, mierīga lai dusa,
Lai tev viegla dzīmtās zemes smilts.

Visdziļākā līdzjūtība **Imantam,**
Uldim un Ivaram, sievu un māmiņu

ANTONINU KEIŠU mūžībā

pavadot.

Bērzpils ielas 12.nama

2.iejas kaimiņi

Mūžīgo mieru, Kungs, dod viņai!
Izsakām patiesu līdzjūtību **Imantam**
Keišam un dēlu ģimenēm, uz
mūžu no **ANTONINAS KEIŠAS**
atvadoties.

Bijušās kolēģes Balvu sākumskolā:
Rudite, Ilga, Nadja, Nina, Māra

Mūžīgo mieru, Kungs, dod viņai!
Izsakām patiesu līdzjūtību **Imantam**
Keišam un dēlu ģimenēm, uz
mūžu no **ANTONINAS KEIŠAS**
atvadoties.

Bijušās kolēģes Balvu sākumskolā:
Rudite, Ilga, Nadja, Nina, Māra

Nāks vasara, un ziedēs ziedi,
Tik tu vairs nebūsi ar mums.

(B.Saulītis)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Imantam**
Keišam, dēliem Ivaram, Uldim,
pavadot **SIEVU, MĀMINU** mūžības
ceļā.

"Ezermalā-1" kaimiņi: Tiltiņi,
Landrāti, Blums, Dzirnra P.

Es tev domās, māt, stāstišu ilgi vēl,
Kā dārzā ziedi sazed, kā pilādzis
kvēl,
Kā dzerves aizlido ar dziesmu,

skumju,

Kā dienas man aizskrien bez tevis,
māt...
Šajā skumju un atvadu brīdi kļusa
līdzjūtība un mierinājuma vārdi

Uldim Keišam un tuviniekiem,
MĀMULĪTI pavadot Mūžībā.
1990.gada absolventi

Kaut varētu šo smilšu sauju nemest,
Bet to vairs nevar, maijs bez tevis
plaugs.

Nem mūsu mīlestību, lai tev nesalst.
Nem siltus vārdus aukstā celā līdz.

Izsakām patiesu līdzjūtību **vīram**
Imantam, dēliem Uldim, Ivaram,
pavadot **ANTONINU KEIŠU**
Mūžībā.

Bijušā 1.bērnudārza darbinieki:
L.Jevstafjeva, V.Danīlova,
M.Bistrova, J.Vasiljeva,
T.Ščerbačenko, M.Bleile,
N.Žukovska, L.Pugača

Uz spārniem dzērves nes jau
pavasari,

Un piesaulē jau vizbulītes zied.
Un ir tik skumji, ir tik ļoti skumji,

Ka tieši tagad tev bij ļaaiziet.

Skumju brīdi esam kopā ar **Ivetu**
Bukšu un tuviniekiem, māmuliti
DOMICELLU KAŠU smiltājā
pavadot.

Rekavas vidusskolas kolektīvs

Kaut pa vistālāko ceļu
Vienu aizgāji, māt,
Es vienmēr būšu tev līdzās,
Tu vienmēr būsi man klāt.

(I.Rudene)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ivetai**
Bukšai, pavadot **MĀMINU** mūžības
ceļā.

Tatjana, Valērijs, Margarita

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagušu,
Klāj mākoņu paladzinu,
Apklususi mātēs soļi,
Dzīves ceļu staigājot.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ivanam Lopotovam, meitām un
pārejiem tuviniekiem, pavadot milo
māmuliti, vecmāmiņu

MARIJU LOPOTOVU mūžības
ceļā.

Kaimiņi: Dzirnras Sprudzānes,
Pētera un Jura Annuškānu, Maču,
Pētera Bukovska ģimenes

Laika pulkstenis stundas sit,
Laika pulkstenis stundas skaita.
Laika upe uz priekšu rit.

Mūžībai preti rit cilvēka gaita.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
sāpju brīdi palīdz **Druvvaldim**
Metenim, baltajā mūžības ceļā
pavadot **BRĀLI**.

MK "Bebrītis 2" Tilžā

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespēsts SIA "Latgales
Druva", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2300

REDAKTOtrs E.GABRANOVs - T. 29360850

ŽURNĀLISTI: S.KARAVOĀKA - T. 26707934;

ZLOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682;

M.SPRUDZĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;

A.LOĀMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE

GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 25908200

ŠOFERIS A.KIRSANOVs - T. 27870730

Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961